

✕
05.06.2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

**КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, БІЗНЕСУ ТА МАРКЕТИНГОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ**

КАЗМІРЧУК Вадим Андрійович
(здобувач вищої освіти групи ЗМО-21-1)

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА
(представлена на здобуття освітнього ступеня «бакалавр»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності
073 «Менеджмент»)

Допущено до захисту
зав. кафедри менеджменту,
бізнесу та маркетингових технологій
д.е.н., проф. Остапчук Т.П.

Керівник роботи:
к.е.н., доц. Бужимська К.О.
(наукове звання, прізвище та
ініціали)

(підпис)

Рецензент
к.е.н., доц. Царук І.М.
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Житомир, 2025

Анотація

Казмірчук В.А. Управління інвестиційною діяльністю підприємства. Рукопис.

Бакалаврська кваліфікаційна робота представлена на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». Державний університет «Житомирська політехніка», Житомир, 2025.

У бакалаврській кваліфікаційній роботі проаналізовано систему управління інвестиційною діяльністю підприємства та визначено основні напрями її удосконалення.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, управління інвестиційною діяльністю, ефективність інвестицій, інвестиційний проєкт.

Annotation

Kazmirchuk V.A. Management of investment activities of the enterprise. Manuscript.

The bachelor's qualification work is submitted for the Bachelor's degree, field of knowledge 07 "Management and administration" of specialty 076 "Entrepreneurship, trade and stock exchange activity". Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, 2025.

The bachelor's qualification work analyzes the system of management of investment activities of the enterprise and identifies the main areas of its improvement.

Keywords: investments, investment activities, investment activities management, investment efficiency, investment project.

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	4
<i>Розділ 1. Теоретичні основи управління інвестиційною діяльністю підприємства</i>	7
1.1. Сутність та значення інвестиційної діяльності підприємства	7
1.2. Система управління інвестиційною діяльністю підприємства	15
1.3. Методичні засади оцінки ефективності управління інвестиційною діяльністю підприємства	23
1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління інвестиційною діяльністю підприємств	31
Висновки до розділу 1	39
<i>Розділ 2. Аналітична оцінка стану та напрями удосконалення управління інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.»</i>	41
2.1. Організаційно-управлінський аналіз підприємства	41
2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства	47
2.3. Оцінка стану управління інвестиційною діяльністю підприємства	55
2.4. Напрями удосконалення управління інвестиційною діяльністю підприємства	65
Висновки до розділу 2	74
<i>Висновки</i>	76
<i>Список використаних джерел</i>	79
<i>Додатки</i>	87

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах господарювання інвестиційна діяльність виступає ключовим фактором розвитку, стабільності та конкурентоспроможності будь-якого підприємства. Управління інвестиційною діяльністю передбачає цілеспрямований процес планування, організації, мотивації та контролю інвестиційних рішень з метою досягнення максимального економічного ефекту. Ефективне управління інвестиціями дозволяє підприємству розширювати виробничі потужності, впроваджувати інновації, освоювати нові ринки та підвищувати прибутковість. В умовах динамічного зовнішнього середовища зростає необхідність у гнучкому та адаптивному підході до формування інвестиційної стратегії. Ризики, пов'язані з інвестуванням, вимагають застосування сучасних методів оцінки ефективності, а також впровадження цифрових технологій управління.

Особливе значення має правильний вибір джерел фінансування інвестиційних проєктів, що визначає рівень фінансової стійкості підприємства. Підприємства, які не приділяють достатньої уваги інвестиційному менеджменту, зіштовхуються з проблемами стагнації та втратою позицій на ринку. Натомість компанії, що вміло керують своїми інвестиційними ресурсами, забезпечують стійке зростання та розвиток. Ефективна інвестиційна політика дозволяє враховувати як короткострокові, так і довгострокові цілі підприємства. Важливою складовою успішного управління інвестиціями є наявність чіткої інформаційно-аналітичної бази та високої кваліфікації управлінського персоналу. Також необхідно враховувати сучасні виклики, зокрема нестабільну економічну ситуацію, зміну кон'юнктури ринку, інфляційні процеси та розвиток цифрових технологій. Саме цифровізація може стати дієвим інструментом підвищення ефективності інвестиційної діяльності.

Управління інвестиційною діяльністю повинно мати стратегічний характер, бути орієнтованим на інноваційність та результативність. Важливо, щоб усі етапи інвестування – від аналізу до реалізації – здійснювалися на

засадах системності та обґрунтованості. Отже, удосконалення підходів до управління інвестиційною діяльністю є об'єктивною необхідністю для забезпечення довготривалого розвитку підприємства в умовах ринкової економіки.

Проблему інвестиційної діяльності підприємств досліджують зарубіжні та вітчизняні вчені, серед яких: В. Геєць, І. Бланк, М. Крупка, С. Онишко, В. Опарін, О. Терещенко, І. Радіонова, В. Федоренко та інші. Водночас, потребують подальшого дослідження актуальні проблеми забезпечення ефективності інвестиційної діяльності підприємства та шляхів її підвищення.

Зазначене обумовило вибір теми, постановку мети та завдань бакалаврської кваліфікаційної роботи. Обрана тема повністю відповідає проблемам напряму підготовки за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Метою бакалаврської кваліфікаційної роботи є узагальнення та подальший розвиток теоретико-методичних засад управління інвестиційною діяльністю підприємства, а також визначення основних напрямів його удосконалення на підприємстві ТОВ «А.Т.К.».

Поставлена мета обумовила вирішення наступних **завдань**:

- визначити сутність та значення інвестиційної діяльності підприємства;
- дослідити систему управління інвестиційною діяльністю підприємства;
- обґрунтувати методичні засади оцінки ефективності управління інвестиційною діяльністю підприємства;
- проаналізувати нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління інвестиційною діяльністю підприємств;
- провести організаційно-управлінський аналіз підприємства;
- провести діагностику фінансово-економічного стану підприємства;
- здійснити оцінку стану управління інвестиційною діяльністю підприємства;
- обґрунтувати напрями удосконалення управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Об'єктом дослідження у бакалаврській кваліфікаційній роботі виступає

процес управління інвестиційною діяльністю підприємства, *предметом* – теоретичні, методичні та прикладні засади удосконалення управління інвестиційною діяльністю.

Методи дослідження. У роботі використано такі загальнонаукові методи дослідження: статистичний аналіз (для дослідження тенденцій розвитку інвестиційної діяльності підприємства); аналогії (для вивчення сучасних аспектів управління інвестиційною діяльністю у вітчизняних умовах); узагальнення (для виявлення необхідності застосування нового підходу до забезпечення ефективності інвестиційної діяльності); ретроспективного аналізу (для виявлення тенденцій розвитку інвестиційної діяльності на підприємстві); системного аналізу (для вивчення фінансового забезпечення інвестиційної діяльності); економіко-статистичні та економіко-математичні (для розрахунку показників інвестиційного розвитку); зіставлення, групування, графічний (для побудови таблиць, ілюстративних графіків і діаграм).

Інформаційною базою дослідження є дані внутрішньої звітності щодо фінансово-економічних показників розвитку досліджуваного підприємства, досягнення вітчизняних і зарубіжних авторів, що викладені у монографіях, статтях та тезах наукових конференцій.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що теоретичні положення, практичні рекомендації та висновки можуть бути використані в діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання для удосконалення управління інвестиційною діяльністю та підвищення її ефективності.

Структура та обсяг бакалаврської кваліфікаційної роботи. Бакалаврська кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних літературних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладено на 86 сторінках друкованого тексту. Робота містить 26 таблиць та 5 рисунків. Список використаних джерел налічує 81 найменування. Робота містить 1 додаток.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та значення інвестиційної діяльності підприємства

Інвестиції відіграють надзвичайно важливу роль в економіці кожного підприємства, оскільки саме вони забезпечують основу для сталого розвитку та зростання. В умовах ринкової економіки ефективне управління інвестиційною діяльністю є запорукою підвищення конкурентоспроможності, продуктивності та фінансової стабільності компанії. Завдяки інвестиціям підприємства мають змогу оновлювати основні засоби, впроваджувати новітні технології та розширювати виробничі потужності. Крім того, залучення інвестицій сприяє створенню нових робочих місць, покращенню якості продукції та виходу на нові ринки [15].

Особливо актуальним питання інвестування є в умовах нестабільного економічного середовища, коли потрібне оперативне реагування на зміни. Ефективна інвестиційна політика дозволяє знизити ризики та забезпечити довгострокову прибутковість підприємства. Саме тому дослідження ролі інвестицій в економіці підприємства має важливе практичне значення.

Поняття «інвестиції» є первинною категорією, що відображає процес вкладення капіталу з метою отримання прибутку або досягнення іншого економічного ефекту в майбутньому. Це поняття охоплює як фінансові вкладення у виробництво, технології чи інновації, так і в нематеріальні активи, такі як навчання персоналу або розробку нових продуктів [5].

Інвестиції можуть здійснюватися як за рахунок власних коштів підприємства, так і шляхом залучення зовнішніх джерел фінансування, зокрема банківських кредитів, грантів або прямих іноземних вкладень. Вони є важливим інструментом реалізації стратегії підприємства, сприяючи зростанню його ринкової вартості та стійкості.

У широкому розумінні інвестиції виступають рушійною силою економічного зростання не лише окремого суб'єкта господарювання, а й держави загалом. Тому дослідження сутності, видів та ефективності інвестицій є ключовим елементом в управлінні економічною діяльністю підприємства [26].

Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність», інвестиціями є всі види майна та інтелектуальної власності, вкладені в об'єкти підприємницької діяльності та інші види діяльності, які приносять прибуток (дохід) та/або спричиняють соціальний та екологічний вплив [65].

Інвестування підприємства - це вкладення фінансових, матеріальних, інтелектуальних чи інших ресурсів у різні напрями діяльності з метою отримання прибутку або досягнення стратегічних цілей у майбутньому. Це може включати модернізацію обладнання, розширення виробництва, освоєння нових ринків, розробку інноваційних продуктів або підвищення кваліфікації персоналу. Ефективне інвестування сприяє зростанню вартості підприємства, зміцненню його конкурентних позицій та забезпеченню довгострокової фінансової стабільності. У сучасних умовах глобалізації та технологічного прогресу інвестування стає одним з основних чинників економічного успіху. Правильно обрана інвестиційна стратегія дозволяє підприємству адаптуватися до змін зовнішнього середовища та підвищити свою ефективність. Тому питання організації та оцінки інвестиційної діяльності є пріоритетним у системі управління підприємством [77].

Вивчення історичних аспектів розвитку теорії інвестиційного менеджменту є важливим для глибокого розуміння сучасних підходів до управління інвестиціями. Історичний аналіз дозволяє простежити еволюцію економічних і фінансових ідей, які сформували основи сучасної інвестиційної політики підприємств. Знання розвитку теоретичних концепцій допомагає краще орієнтуватися в методах оцінки ризиків, формуванні інвестиційного портфеля та стратегічного планування. Багато сучасних інструментів і підходів мають коріння в класичних економічних теоріях, адаптованих до умов ринкової економіки. Усвідомлення цих змін дозволяє менеджерам приймати більш

обґрунтовані рішення в умовах динамічного бізнес-середовища. Таким чином, вивчення історії інвестиційного менеджменту має не лише теоретичну, а й практичну цінність.

Періодизація розвитку теорії інвестиційного менеджменту підприємства представлена у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Періодизація розвитку теорії інвестиційного менеджменту підприємства

Період	Характеристика етапу	Ключові ідеї / Представники
I. Доіндустріальний (до XIX ст.)	Інвестиції розглядалися як витрати на торгівлю, землеволодіння або ремесло. Переважали натуралістичні уявлення про капітал.	Аристотель, Фома Аквінський, меркантилісти
II. Класичний (XIX – поч. XX ст.)	Формування класичної політичної економії, розвиток понять капіталу та прибутку, інвестиції — як джерело зростання.	А. Сміт, Д. Рікардо, К. Маркс
III. Неокласичний (20–30-ті рр. XX ст.)	Поява математичних моделей інвестування, акцент на рівновазі ринку капіталу, вплив процентних ставок.	І. Фішер, А. Маршалл
IV. Кейнсіанський (30–50-ті рр. XX ст.)	Інвестиції — рушійна сила економічного зростання, залежність від очікувань і «граничної ефективності капіталу».	Дж. М. Кейнс
V. Сучасний (з 1950-х рр. до сьогодні)	Розвиток портфельної теорії, моделі оцінки ризиків, поведінкова економіка, стратегічне управління інвестиціями.	Г. Марковіц, В. Шарп, Дж. Тобін, Ю. Фама, Р. Талер

Джерело: складено автором на основі [46; 56]

Розвиток теорії інвестиційного менеджменту відбувався поступово, у тісному зв'язку з еволюцією економічної думки та змінами в господарських умовах. У доіндустріальний період інвестиції мали переважно прикладне значення, а їх теоретичне обґрунтування було слабо розвинене. З появою класичної політичної економії почалося формування наукових уявлень про капітал, прибуток та їх вплив на економіку. Неокласичний етап зробив акцент на математичному аналізі та раціональності інвестиційних рішень. Значний внесок у розвиток теорії зробив Кейнс, розкривши роль очікувань і психологічних факторів у прийнятті інвестиційних рішень. Сучасний етап характеризується появою складних моделей управління інвестиціями,

урахуванням ризиків, поведінкових факторів і стратегічного планування. Таким чином, теорія інвестиційного менеджменту набула комплексного характеру, поєднуючи економічні, фінансові, математичні та психологічні підходи [29].

Інвестиційна діяльність підприємства - це сукупність дій, спрямованих на залучення, розміщення та використання інвестицій з метою забезпечення розвитку, підвищення ефективності виробництва, конкурентоспроможності та отримання прибутку в майбутньому. Вона включає планування, аналіз, вибір, фінансування та реалізацію інвестиційних проєктів. Інвестиційна діяльність може здійснюватися у формі капіталовкладень у основні засоби, нематеріальні активи, фінансові інструменти або інновації. Основою цієї діяльності є прийняття обґрунтованих управлінських рішень із урахуванням ризиків, термінів окупності та прогнозованого економічного ефекту. Ефективне управління інвестиційною діяльністю є ключовим чинником довгострокового успіху підприємства в умовах ринкової конкуренції.

Більшість вітчизняних науковців трактують цей термін аналогічно Закону України «Про інвестиційну діяльність» [65]: «Інвестиційна діяльність - це сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб та держави для здійснення інвестицій». Водночас, у Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» дається таке визначення інвестиційної діяльності: «Придбання та продаж необоротних активів та фінансових інвестицій, які не належать до еквівалентів грошових коштів» [60].

В економічній літературі поняття «інвестиційна діяльність» підприємства трактується по-різному, що зумовлено багатогранністю цього явища та різними підходами до його дослідження. Одні науковці розглядають інвестиційну діяльність як процес вкладення капіталу з метою отримання прибутку, інші - як стратегічну функцію управління розвитком підприємства. Деякі автори акцентують увагу на фінансовому аспекті інвестицій, інші - на виробничо-технологічних або інноваційних компонентах. Така теоретична неоднозначність створює певні труднощі у формуванні єдиного підходу до

аналізу та управління інвестиційною діяльністю на практиці. Водночас різноманітність підходів дозволяє більш комплексно охопити це поняття та адаптувати його до умов конкретного підприємства та сфери діяльності. Саме тому вивчення й порівняння різних трактувань інвестиційної діяльності має важливе значення як у теоретичному, так і в прикладному контексті.

Деякі наукові визначення терміну «інвестиційна діяльність» підприємства наведено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Окремі наукові дефініції поняття «інвестиційна діяльність»

Джерело	Визначення
Бражник Л.В. [5]	Комплекс практичних заходів громадян, юридичних осіб та держави для реалізації інвестицій
Горященко Ю.Г. [15]	Складова управління економікою підприємства, що потребує визначення організаційно-економічних методів і форм управління всіма етапами інвестиційного процесу на рівні підприємства – регіону – галузі – народне господарство в цілому
Гуторов О.І. [22]	Об'єктивний процес, який має свою логіку і розвивається за своїми законами, відіграє важливу роль в господарській діяльності підприємства, оскільки інвестиції за своїм економічним характером є відмовою від поточного споживання на майбутній прибуток
Кондратенко Н.О. [33]	Інвестиційний процес в реальних умовах, з акцентом на організаційні принципи його здійснення та управління цим процесом. Як правило, інвестиційна діяльність розглядається стосовно конкретного інвестиційного проекту та підприємства (юридичної особи), що здійснює інвестиційний процес.
Кропивко М.Ф. [41]	Сукупність дій господарсько-управлінського характеру, що здійснюються підприємствами з підготовки до інвестицій, прямих вкладень (інвестицій) та економічного використання інвестицій.
Мельник В.І. [47]	Частиною господарської діяльності підприємства є цілеспрямоване створення та продаж власних і сторонніх коштів, а також амортизація та їх розширене відтворення.
Феєр О.В. [78]	Сукупність заходів та практичних дій юридичних і фізичних осіб (українських чи іноземних), а також держави щодо здійснення інвестицій будь-якої форми з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту

Джерело: складено автором

За результатами проведеного дослідження вважаємо, що інвестиційна діяльність підприємства - це системний процес прийняття управлінських рішень, спрямований на ефективне залучення, розподіл та використання інвестиційних ресурсів з метою забезпечення сталого розвитку підприємства,

підвищення його конкурентоспроможності та досягнення фінансової стабільності. Вона охоплює всі етапи - від планування та аналізу інвестиційних проєктів до їх реалізації та моніторингу результатів, з урахуванням економічних, фінансових і ризикових аспектів. У цьому контексті інвестиційна діяльність є ключовим інструментом для досягнення довгострокових цілей підприємства та забезпечення його успіху на ринку.

Основні ознаки інвестиційної діяльності підприємства можна представити наступним чином [49; 75]:

1. Цілеспрямованість. Інвестиційна діяльність має чітко визначену мету - забезпечення економічного зростання, підвищення ефективності діяльності підприємства, поліпшення його фінансового становища та конкурентоспроможності.

2. Наявність капітальних вкладень. Інвестиції передбачають вкладення підприємства в різні активи, як матеріальні (основні засоби, технології), так і нематеріальні (права на інтелектуальну власність, бренди, знання).

3. Довгостроковість. Інвестиційна діяльність має орієнтацію на досягнення результатів у середньо- та довгостроковій перспективі. Окуповуваність вкладень зазвичай розтягується на кілька років.

4. Ризиковість. У процесі інвестування підприємство стикається з різними видами ризиків, зокрема фінансовими, економічними, політичними та іншими, що можуть вплинути на результативність інвестицій.

5. Оцінка ефективності. Інвестиційна діяльність передбачає постійну оцінку результативності вкладень за допомогою різних фінансових показників, таких як рентабельність, термін окупності, чистий потік грошових коштів тощо.

6. Вплив на розвиток підприємства. Інвестиції повинні сприяти розвитку виробничих потужностей, модернізації, впровадженню нових технологій, розширенню асортименту продукції чи виходу на нові ринки.

7. Диверсифікація. Для зниження ризиків підприємства зазвичай здійснюють диверсифікацію інвестицій, розподіляючи капітал на різні напрямки та активи, що зменшує залежність від конкретних факторів.

8. Фінансування. Інвестиції можуть здійснюватися за рахунок власних коштів підприємства, залучених інвестицій або кредитних ресурсів, що визначає їх доступність і вартість.

Визначені ознаки допомагають характеризувати інвестиційну діяльність підприємства як стратегічно важливий процес, що забезпечує його фінансову стабільність і розвиток.

Інвестиційна діяльність є однією з ключових складових успішного розвитку підприємства, адже вона безпосередньо впливає на його економічне зростання, конкурентоспроможність та фінансову стабільність. Наведемо кілька важливих аспектів значення інвестиційної діяльності (рис. 1.1).

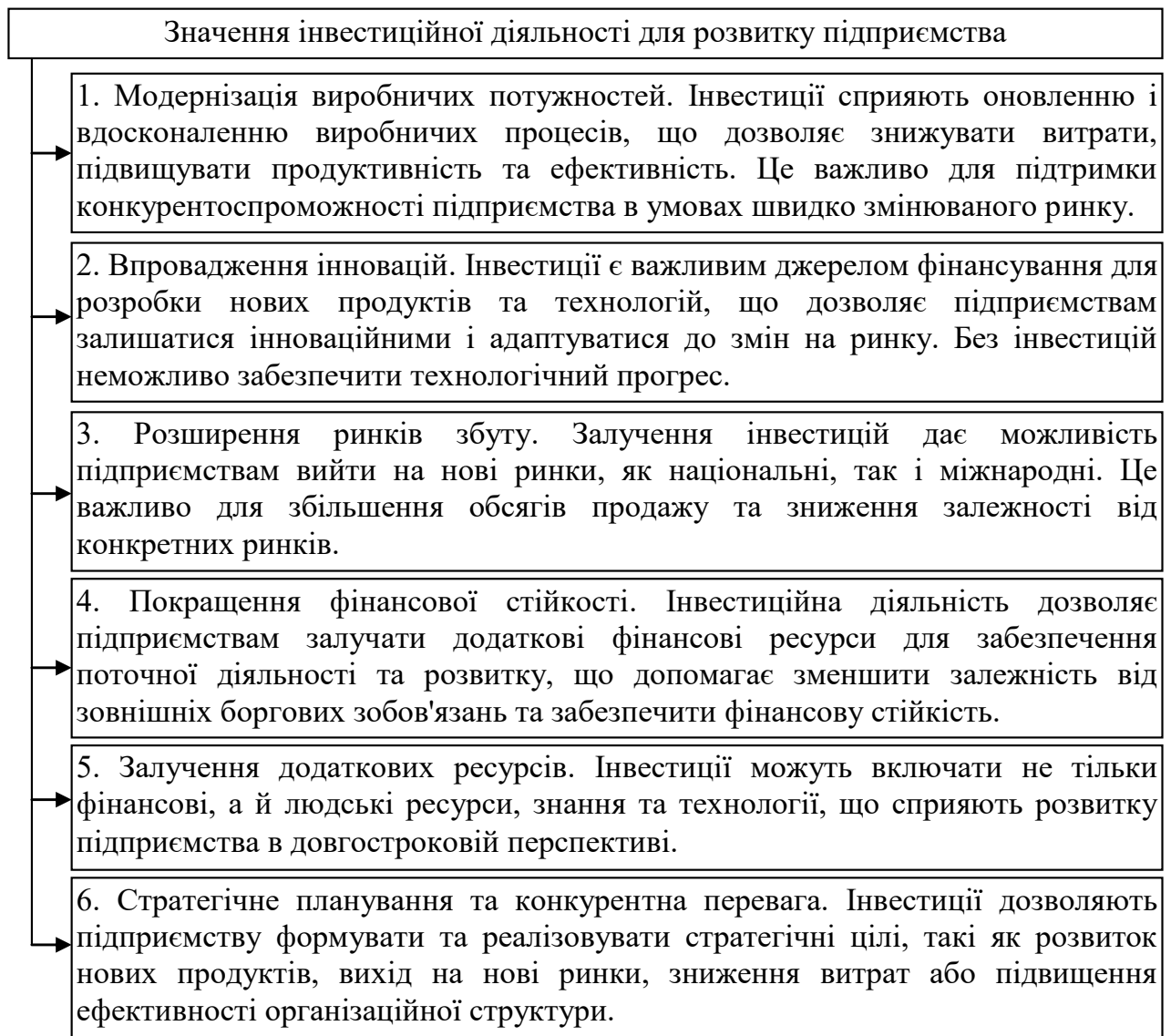

Рис. 1.1. Значення інвестиційної діяльності для розвитку підприємства

Джерело: складено автором на основі [44; 77]

Отже, інвестиційна діяльність є основою для забезпечення сталого розвитку підприємства, його зростання та успіху на ринку. Вона дозволяє підприємству адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі, покращувати свою позицію в галузі та досягати довгострокових фінансових і стратегічних цілей.

Основною метою інвестиційної діяльності підприємства є забезпечення сталого економічного зростання, підвищення ефективності виробництва, оптимізація використання ресурсів та досягнення прибутковості в довгостроковій перспективі. Інвестиції дозволяють підприємству розвивати нові продукти та послуги, модернізувати виробничі потужності, впроваджувати інновації, поліпшувати свою конкурентоспроможність та розширювати ринкову присутність. В кінцевому результаті, ефективно здійснювана інвестиційна діяльність сприяє максимізації фінансових результатів та зміцненню позицій підприємства на ринку [81].

Таким чином, інвестиційна діяльність підприємства є важливим інструментом для забезпечення його сталого розвитку, підвищення ефективності виробництва та досягнення конкурентних переваг. Вона охоплює процеси залучення, розподілу та використання інвестиційних ресурсів, які дозволяють підприємствам розвивати нові продукти, модернізувати виробничі потужності та впроваджувати інновації. Інвестиції сприяють збільшенню фінансових результатів, зниженню витрат та забезпеченню довгострокової фінансової стабільності. Окрім того, інвестиційна діяльність має стратегічне значення, оскільки вона дозволяє підприємствам адаптуватися до змінюваних умов ринку і зміцнювати свої позиції на внутрішньому та міжнародному рівнях. Вона є важливим фактором для залучення нових технологій, вдосконалення управлінських процесів і підвищення якості продукції. Без ефективного управління інвестиційною діяльністю підприємство не може досягти довгострокових цілей і залишатися конкурентоспроможним. Тому належне управління інвестиціями є основою для забезпечення успіху підприємства в умовах сучасного ринку.

1.2. Система управління інвестиційною діяльністю підприємства

Розробка ефективної системи управління інвестиційною діяльністю підприємства є критично важливим аспектом для забезпечення його сталого розвитку та конкурентоспроможності на ринку. В умовах глобалізації, швидких технологічних змін та економічної нестабільності підприємствам необхідно мати чітку стратегію для ефективного залучення, розподілу та використання інвестиційних ресурсів. Система управління інвестиціями дозволяє підприємствам оптимізувати фінансові потоки, знижувати ризики та максимально використовувати доступні можливості для розвитку. Вона включає в себе стратегічне планування, вибір інвестиційних проєктів, оцінку їх ефективності та моніторинг результатів [49].

Система управління інвестиціями сприяє прийняттю обґрунтованих рішень, що є важливим для досягнення фінансової стійкості та довгострокових цілей підприємства. Відсутність такої системи може призвести до неефективного використання ресурсів, високих фінансових втрат та відсутності адаптації до змінюваних умов зовнішнього середовища. Крім того, чітка система управління інвестиціями дозволяє підприємствам залучати зовнішні фінансові ресурси та ефективно використовувати їх для модернізації, розвитку нових продуктів та виходу на нові ринки. Усе це підвищує можливості підприємства для подолання економічних викликів та забезпечує його стабільне зростання. Систематичний підхід до управління інвестиціями є основою для забезпечення фінансової стабільності та розвитку підприємства в умовах сучасної економіки. Тому розробка та впровадження ефективної системи управління інвестиційною діяльністю є невід'ємною складовою стратегії успіху кожного підприємства [27].

Управління інвестиційною діяльністю підприємства - це процес планування, організації, контролю та оцінки ефективності використання інвестиційних ресурсів з метою забезпечення досягнення стратегічних і фінансових цілей підприємства. Це комплексна діяльність, що включає вибір

інвестиційних проєктів, залучення фінансування, розподіл капіталу, а також оцінку ризиків і результатів інвестицій [22].

Інвестиційна діяльність регулюється відповідним механізмом, складовими елементами якого, на нашу думку, є мета, завдання, принципи, функції та інструменти (рис. 1.2).

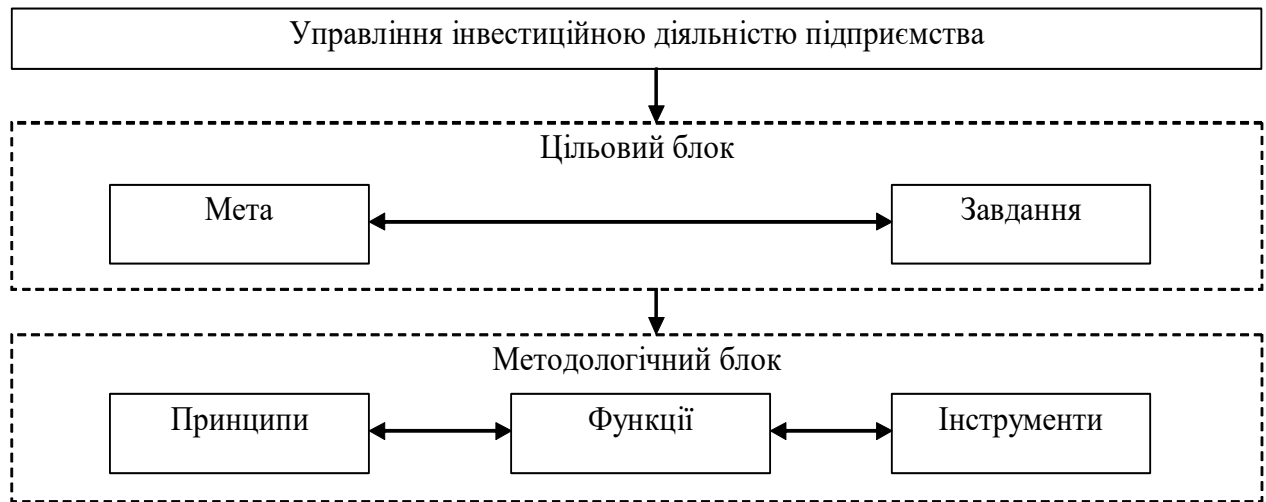

Рис. 1.2. Складові елементи механізму управління інвестиційною діяльністю підприємства

Джерело: складено автором на основі [61; 78]

Основною метою управління є максимізація прибутковості при мінімізації можливих фінансових та економічних ризиків, а також забезпечення стабільного розвитку підприємства на основі оптимального використання ресурсів. Система управління інвестиціями допомагає підприємству адаптуватися до змін зовнішнього середовища, забезпечує ефективне використання капіталу та дає змогу зростати в умовах конкуренції та змін.

Завдання управління інвестиційною діяльністю підприємства спрямовані на забезпечення ефективного використання інвестиційних ресурсів та досягнення фінансової стабільності та довгострокового розвитку. Наведемо основні завдання [33; 40]:

1. Максимізація прибутковості. Одна з головних цілей управління інвестиціями - це забезпечення найвищого можливого доходу для підприємства за рахунок ефективних інвестицій у розвиток виробництва, нові проєкти або

технології.

2. Оптимізація використання ресурсів. Управління інвестиціями повинно забезпечити найефективніше використання доступних фінансових, матеріальних та людських ресурсів, щоб мінімізувати витрати та максимізувати результати.

3. Забезпечення фінансової стабільності. Інвестиційна діяльність повинна сприяти досягненню довгострокової фінансової стабільності підприємства, зменшення залежності від зовнішніх кредитних ресурсів та управління ризиками, пов'язаними з фінансовими витратами.

4. Зниження ризиків. Оцінка і мінімізація ризиків, пов'язаних з інвестиціями, є важливою метою. Це включає в себе правильний вибір проєктів, диверсифікацію інвестицій та планування заходів для захисту від зовнішніх економічних та політичних впливів.

5. Інноваційний розвиток. Управління інвестиціями має на меті забезпечення постійного оновлення та модернізації виробничих потужностей, запровадження нових технологій, що дозволяє підприємству залишатися конкурентоспроможним на ринку.

6. Розширення ринкових можливостей. Вкладення в нові ринки, розширення асортименту продукції чи послуг є важливою метою інвестиційної діяльності, оскільки це дозволяє підприємству отримувати додаткові джерела доходу та знижувати залежність від окремих сегментів.

7. Підвищення конкурентоспроможності. Залучення інвестицій дозволяє підприємствам підвищувати свою конкурентоспроможність, забезпечуючи доступ до нових технологій, розвитку людського потенціалу та зниження собівартості продукції.

8. Диверсифікація активів. Однією з цілей є диверсифікація інвестиційного портфеля підприємства, що дозволяє знизити загальний ризик і збільшити фінансову стабільність у довгостроковій перспективі.

Отже, управління інвестиційною діяльністю підприємства спрямоване на досягнення високих фінансових результатів за рахунок грамотного планування

та реалізації інвестиційних стратегій, що відповідають сучасним умовам ринку та забезпечують сталий розвиток підприємства.

Управління інвестиціями, як і будь-який інший процес управління, має здійснюватися за системою принципів. Серед ключових принципів такого роду, на нашу думку, є ті, що показані на рис. 1.3.

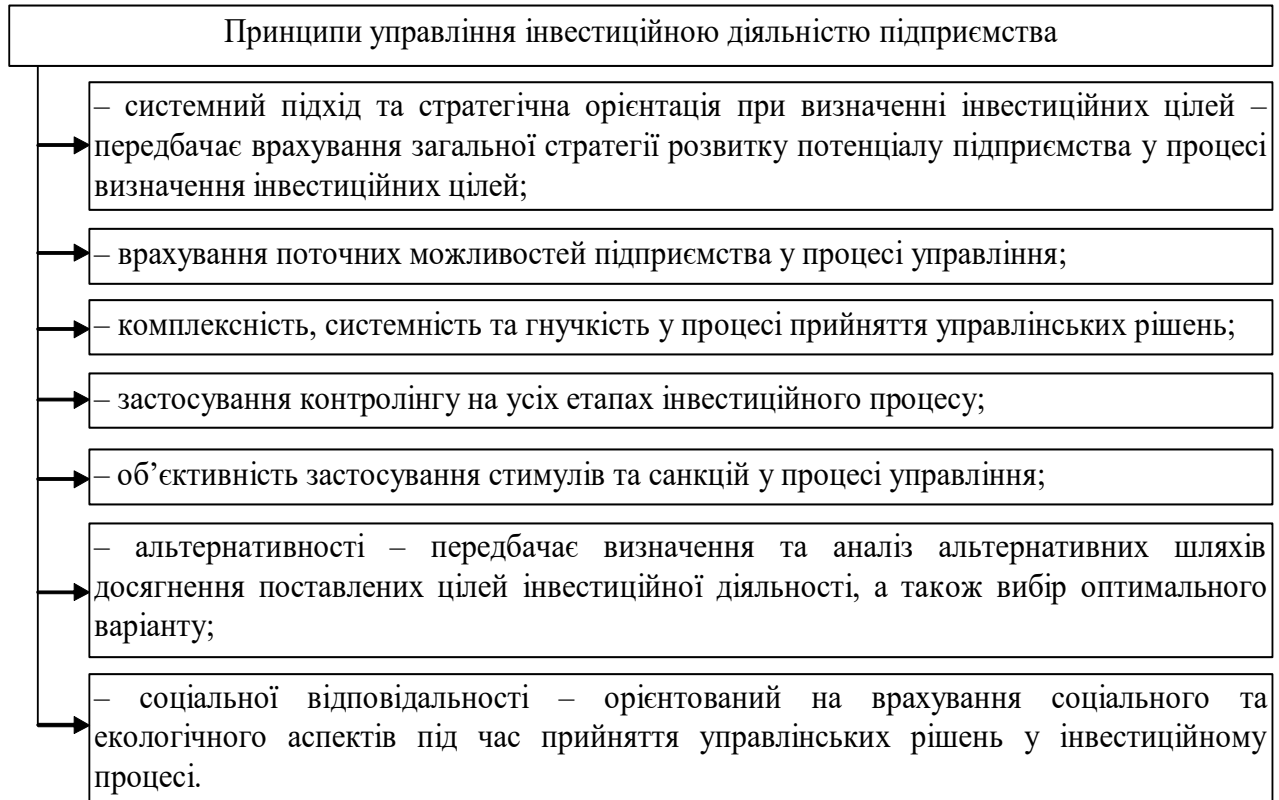

Рис. 1.3. Принципи управління інвестиційною діяльністю підприємства

Джерело: складено автором на основі [27; 42]

Функції управління інвестиційною діяльністю підприємства можна поділити на загальні та специфічні, кожна з яких виконує важливу роль у досягненні ефективності інвестиційної діяльності.

Загальні функції управління інвестиційною діяльністю [54]:

1. Планування. Сформулювання інвестиційної стратегії, розробка планів щодо залучення та використання інвестицій. Визначення цілей і пріоритетних напрямків інвестиційної діяльності підприємства.

2. Організація. Створення організаційної структури, яка забезпечує ефективне управління інвестиціями, включаючи створення спеціальних відділів

або груп для прийняття рішень та контролю за інвестиційними проектами.

3. Мотивація. Забезпечення необхідних умов для залучення інвестиційних ресурсів через ефективні фінансові стратегії та стимулювання відповідних підрозділів підприємства до активної участі в інвестиційних процесах.

4. Контроль. Оцінка та моніторинг реалізації інвестиційних проектів, порівняння фактичних результатів із запланованими показниками, коригування інвестиційної стратегії в разі потреби.

Специфічні функції управління інвестиційною діяльністю:

1. Вибір інвестиційних проектів. Визначення найбільш перспективних і вигідних проектів для інвестування з урахуванням ризиків, прибутковості та стратегічних цілей підприємства.

2. Оцінка ефективності інвестицій. Проведення економічного аналізу інвестиційних можливостей, включаючи розрахунок рентабельності, терміну окупності, чистої приведеної вартості (NPV), внутрішньої норми доходності (IRR).

3. Управління ризиками. Ідентифікація, аналіз і мінімізація ризиків, пов'язаних з інвестиціями, через страхування, хеджування або диверсифікацію інвестиційного портфеля.

4. Залучення інвестицій. Пошук джерел фінансування для інвестиційних проектів, таких як власний капітал, кредити, зовнішні інвестиції, державні програми підтримки.

5. Моніторинг і оцінка результатів. Постійне відстеження виконання інвестиційних проектів, оцінка їх впливу на фінансові показники підприємства, адаптація до змінних умов ринку [54].

Отже, загальні функції управління інвестиціями забезпечують загальний контекст для здійснення інвестиційної діяльності, тоді як специфічні функції фокусуються на конкретних аспектах і процесах, що безпосередньо пов'язані з інвестиціями, їх ефективністю та ризиками. Комплексний підхід до цих функцій дозволяє підприємствам досягати максимальних результатів від своїх інвестиційних зусиль і забезпечувати сталий розвиток [44].

Інструменти управління інвестиційною діяльністю підприємства - це методи, техніки та засоби, які використовуються для ефективного планування, реалізації, контролю та оцінки інвестиційних проєктів. Вони дозволяють підприємству ефективно керувати інвестиційними ресурсами, мінімізувати ризики та досягати поставлених фінансових і стратегічних цілей.

Систематизація інструментів управління інвестиційною діяльністю підприємства представлена у табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Систематизація інструментів управління інвестиційною діяльністю
підприємства

Категорія інструментів	Інструменти	Опис
1	2	3
Фінансовий аналіз і оцінка ефективності інвестицій	Чиста приведена вартість (NPV)	Оцінка майбутніх грошових потоків з урахуванням їх дисконтованої вартості для визначення прибутковості інвестиції.
	Внутрішня норма доходності (IRR)	Визначення ставки, при якій сума поточних вартостей грошових потоків дорівнює початковій вартості інвестицій.
	Термін окупності	Час, необхідний для відшкодування початкових витрат на інвестиції.
	Індекс рентабельності (PI)	Відношення приведеної вартості майбутніх грошових потоків до початкових інвестицій.
Оцінка ризиків	Аналіз чутливості	Оцінка того, як зміни в ключових факторах (ціна, витрати, попит) впливають на результат інвестиційного проєкту.
	Сценарний аналіз	Розгляд кількох можливих сценаріїв розвитку подій, щоб оцінити ймовірність різних результатів.
	Моніторинг ризиків	Постійне відстеження змін у зовнішньому середовищі (економічних, політичних, технічних умов), що може вплинути на інвестиції.
Інвестиційний портфель	Диверсифікація інвестицій	Розподіл інвестицій серед різних проєктів або активів для зменшення ризиків.
	Оптимізація портфеля	Використання математичних моделей для досягнення оптимального співвідношення ризику та прибутковості в інвестиційному портфелі.
Фінансування інвестицій	Власний капітал	Використання внутрішніх фінансових ресурсів підприємства для фінансування інвестицій.
	Залучення зовнішнього капіталу	Пошук зовнішнього фінансування через кредити, випуск облігацій, залучення інвесторів тощо.
	Гранти і субсидії	Використання фінансових інструментів, таких як державні гранти або міжнародні субсидії, для підтримки інвестиційних проєктів.

Продовження таблиці 1.3

1	2	3
Інвестиційний менеджмент і планування	Стратегії інвестицій	Розробка стратегій для визначення пріоритетів та напрямків інвестиційної діяльності підприємства.
	Інвестиційне планування	Створення планів для ефективного використання ресурсів і досягнення цілей на основі аналізу ринку та конкурентних умов.
	Вибір інвестиційних проектів	Оцінка і вибір проектів, які найбільше відповідають стратегічним цілям підприємства.
Моніторинг та контроль	Впровадження системи внутрішнього контролю	Оцінка виконання інвестиційних проектів, контроль за їх реалізацією та коригування діяльності за потреби.
	Звітування та аудити	Створення регулярних звітів та проведення аудитів для перевірки коректності розподілу та використання інвестиційних коштів.

Джерело: складено автором на основі [22; 40]

Представлена систематизація інструментів допомагає підприємствам ефективно планувати, реалізовувати та контролювати інвестиційні проекти, знижувати фінансові та операційні ризики, а також досягати стратегічних цілей.

Управління інвестиційною діяльністю здійснюється відповідно до певної послідовності етапів. Відповідні фази циклу управління представлено на рис. 1.4.

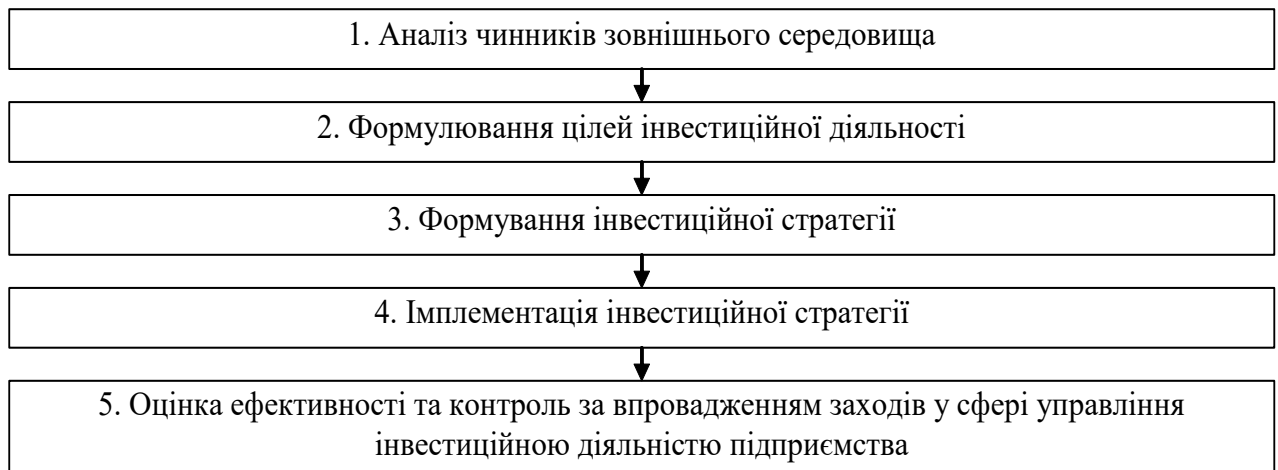

Рис. 1.4. Етапи процесу управління інвестиційною діяльністю підприємства

Джерело: складено автором на основі [44; 51]

Етапи процесу управління інвестиційною діяльністю підприємства є послідовною системою дій, що дозволяє ефективно реалізовувати інвестиційні

проекти відповідно до стратегічних цілей підприємства. Нижче подано характеристику кожного з основних етапів [57; 76]:

1. Аналіз чинників зовнішнього середовища. На цьому етапі вивчаються макро- і мікроекономічні умови, політична стабільність, стан ринків капіталу, податкове законодавство, рівень інфляції, конкуренція та інші зовнішні фактори, які можуть впливати на інвестиційну діяльність. Такий аналіз дозволяє виявити можливості та загрози для підприємства.

2. Формулювання цілей інвестиційної діяльності. Визначаються стратегічні та тактичні цілі, яких підприємство прагне досягти шляхом інвестування. Це можуть бути: зростання прибутковості, розширення ринку, оновлення основних фондів, впровадження інновацій тощо. Цілі мають бути конкретними, вимірюваними, досяжними, релевантними та обмеженими в часі (SMART).

3. Формування інвестиційної стратегії. Розробляється довгостроковий план інвестиційної діяльності, в якому визначаються пріоритетні напрями інвестування, джерела фінансування, принципи управління ризиками та підходи до формування інвестиційного портфеля. Стратегія має враховувати як внутрішні ресурси підприємства, так і зовнішні можливості.

4. Імплементация інвестиційної стратегії. На цьому етапі відбувається практичне впровадження інвестиційних рішень. Здійснюється відбір конкретних інвестиційних проектів, їхнє фінансування, розробка графіків реалізації, розподіл відповідальності та ресурсів. Особлива увага приділяється організаційним аспектам та координації дій між структурними підрозділами.

5. Оцінка ефективності та контроль за впровадженням заходів у сфері управління інвестиційною діяльністю підприємства. Завершальний етап передбачає постійний моніторинг результатів реалізації інвестиційних проектів, порівняння фактичних показників з плановими, виявлення відхилень і вжиття коригувальних заходів. Також проводиться оцінка загальної ефективності інвестиційної діяльності, що дає змогу вдосконалювати майбутні рішення.

Представлена етапність забезпечує логічність, послідовність і результативність управління інвестиційною діяльністю на підприємстві.

Таким чином, система управління інвестиційною діяльністю підприємства є ключовим елементом забезпечення його сталого розвитку та конкурентоспроможності. Вона охоплює стратегічне планування, організацію, реалізацію та контроль інвестиційних процесів. Ефективне управління інвестиціями дозволяє підприємству оптимально використовувати ресурси, знижувати ризики та підвищувати дохідність. Важливим чинником є гнучкість системи управління, що дає змогу швидко адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Чітке визначення цілей та інструментів інвестиційної політики сприяє раціональному вибору проектів. Система також має забезпечувати прозорість прийняття рішень і постійний моніторинг ефективності. У результаті злагоджена інвестиційна система стає основою довгострокового зростання підприємства.

1.3. Методичні засади оцінки ефективності управління інвестиційною діяльністю підприємства

Оцінка ефективності управління інвестиційною діяльністю є надзвичайно важливою складовою стратегічного розвитку підприємства. В умовах динамічного зовнішнього середовища та високої конкуренції інвестиційні рішення повинні бути не лише обґрунтованими, але й результативними. Раціональне використання фінансових, матеріальних та трудових ресурсів в інвестиційних процесах безпосередньо впливає на фінансову стабільність підприємства. Ефективне управління інвестиціями дозволяє забезпечити зростання вартості бізнесу, оновлення основних фондів і впровадження інновацій [44].

Без належної оцінки результатів інвестування підприємство ризикує втратити як прибутковість, так і довіру інвесторів. Оцінка ефективності є базою для прийняття подальших управлінських рішень, зокрема щодо продовження, коригування чи припинення інвестиційних проектів. Вона також сприяє виявленню слабких місць у системі управління інвестиційною діяльністю. У

свою чергу, це відкриває можливості для вдосконалення підходів до планування та реалізації інвестицій. Наявність системної оцінки підвищує прозорість і контрольованість інвестиційної політики підприємства. Отже, оцінка ефективності управління інвестиційною діяльністю є необхідною умовою досягнення стратегічних цілей і забезпечення довготривалої успішної діяльності підприємства [41].

Завдання проведення оцінки ефективності управління інвестиційною діяльністю підприємства полягають у комплексному аналізі результатів інвестиційних рішень з метою підвищення прибутковості, зменшення ризиків та досягнення стратегічних цілей. Основні завдання включають [25; 36]:

1. Визначення рівня досягнення цілей інвестиційної діяльності – аналіз, наскільки фактичні результати відповідають запланованим стратегічним і тактичним орієнтирам.

2. Оцінка результативності використання інвестиційних ресурсів – виявлення ефективності залучення та розподілу фінансових, матеріальних та трудових ресурсів.

3. Виявлення відхилень і причин неефективності – аналіз чинників, що призвели до негативних результатів або перевитрат ресурсів, з метою їх усунення в майбутньому.

4. Аналіз ризиків інвестиційних проєктів – виявлення рівня ризику та ступеня його впливу на загальні результати інвестиційної діяльності.

5. Оцінка економічної доцільності конкретних інвестиційних рішень – розрахунок показників ефективності (NPV, IRR, PI, DPP тощо) для обґрунтування доцільності реалізації проєктів.

6. Формування бази для прийняття управлінських рішень – забезпечення керівництва підприємства достовірною інформацією для вдосконалення інвестиційної політики.

7. Розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності інвестиційної діяльності – пропозиції з покращення управлінських підходів, ресурсного забезпечення та моніторингу.

Отже, оцінка ефективності управління інвестиційною діяльністю слугує інструментом стратегічного контролю та підвищення конкурентоспроможності підприємства [36].

Різноманітність методичних підходів до оцінки ефективності інвестиційної діяльності зумовлена складністю інвестиційних процесів та специфікою функціонування кожного підприємства. Кожен підхід має свої переваги, обмеження та сфери застосування, що вимагає ретельного вибору методики відповідно до цілей оцінювання. Існують як традиційні фінансові методи, так і сучасні інтегровані підходи, що враховують ризики, фактори невизначеності та стратегічні орієнтири. Вибір конкретного підходу залежить від типу інвестицій, термінів їх реалізації, а також від доступності необхідної інформації. Методичне різноманіття дозволяє підприємствам більш точно оцінити результати інвестиційних рішень і прийняти обґрунтовані управлінські рішення. Тому вивчення та застосування різних підходів до оцінки ефективності є важливим елементом сучасного інвестиційного менеджменту.

Основні методичні підходи до оцінки ефективності управління інвестиційною діяльністю підприємства представлено у табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Основні методичні підходи до оцінки ефективності управління
інвестиційною діяльністю підприємства

Методичний підхід	Сутність	Основні показники / інструменти	Переваги	Недоліки
1	2	3	4	5
Фінансово-економічний	Оцінює ефективність інвестицій через грошові потоки, прибуток, витрати	NPV, IRR, PI, DPP, ROI	Об'єктивність, точність, кількісна вимірюваність	Не враховує нефінансові фактори, складність прогнозування
Аналіз беззбитковості	Визначає обсяг продукції або доходу, при якому інвестиції стають рентабельними	Точка беззбитковості, запас фінансової міцності	Простота, наочність	Ігнорує час, ризики, зміну вартості грошей

Продовження таблиці 1.4

1	2	3	4	5
Портфельний підхід	Аналізує інвестиції як частину інвестиційного портфеля	Диверсифікація, дохідність, ризик портфеля	Підходить для великих підприємств, мінімізує ризики	Вимагає глибоких знань у фінансах
Інституційний (організаційний)	Враховує вплив управлінських структур, процедур і політик на інвестиції	Рівень централізації, система мотивації, структура управління	Дозволяє виявити організаційні недоліки	Складність кількісної оцінки
Інноваційно-стратегічний	Оцінює інвестиції з позиції стратегічного розвитку та інноваційності	Вплив на конкурентні переваги, інноваційна складова	Орієнтованість на майбутнє, стратегічна цінність	Складність у вимірюванні результатів у короткостроковій перспективі
Експертно-аналітичний	Базується на думці фахівців та експертів	Оцінки, бальні шкали, SWOT-аналіз, Delphi-метод	Гнучкість, застосовність при відсутності точних даних	Суб'єктивність результатів

Джерело: складено автором на основі [7; 18; 39]

Методичні підходи до оцінки ефективності управління інвестиційною діяльністю підприємства відзначаються значною різноманітністю та специфікою застосування. Вони охоплюють як кількісні фінансові методи, так і якісні експертно-аналітичні інструменти. Кожен підхід має свої переваги: точність, стратегічність, гнучкість або наочність, однак також характеризується певними обмеженнями, як-от суб'єктивність або складність реалізації. У практиці доцільно поєднувати декілька підходів для комплексного аналізу ефективності інвестицій. Вибір оптимальної методики залежить від цілей оцінки, типу інвестицій, доступних ресурсів та етапу життєвого циклу проєкту. Узагальнений підхід дозволяє сформулювати обґрунтовані управлінські рішення, підвищити інвестиційну привабливість підприємства та його стратегічну стійкість [39].

Параметри визначення ефективності управління інвестиційною діяльністю підприємства охоплюють кількісні та якісні показники, які дозволяють всебічно

оцінити доцільність, результативність і стратегічну спрямованість інвестиційних рішень. Основними параметрами є [22; 40]:

1. Фінансово-економічні показники:

- чиста приведена вартість (NPV) – відображає приріст вартості підприємства внаслідок інвестування;
- внутрішня норма прибутковості (IRR) – показує граничний рівень прибутковості інвестицій;
- індекс прибутковості (PI) – співвідношення вигід і витрат за проектом;
- середній термін окупності (DPP) – час, за який інвестиції повертаються;
- рентабельність інвестицій (ROI) – прибутковість вкладених коштів.

2. Ресурсна ефективність:

- ефективність використання капіталу, трудових і матеріальних ресурсів у межах інвестпроектів;
- обсяг залучених інвестицій до загального обсягу капіталу.

3. Інноваційно-стратегічні параметри:

- вплив інвестицій на конкурентоспроможність і технологічний рівень підприємства;
- узгодженість інвестпроектів із довгостроковими цілями розвитку.

4. Організаційно-управлінські параметри:

- якість планування та реалізації інвестпроектів;
- ефективність управлінської команди, системи контролю та моніторингу.

5. Рівень ризику:

- аналіз можливих загроз, невизначеності та варіантів їх нейтралізації.

Комплексне врахування зазначених параметрів дозволяє отримати об'єктивну оцінку ефективності управління інвестиційною діяльністю та приймати обґрунтовані стратегічні рішення [40].

Традиційний вітчизняний метод оцінки ефективності інвестицій в сучасних умовах не можна вважати універсальним, оскільки він здебільшого ґрунтується на обмеженому колі фінансових показників, таких як строк окупності або рентабельність інвестицій, без урахування ризиків, інфляційних

процесів, впливу зовнішнього середовища та стратегічних цілей підприємства. У сучасній динамічній економіці цього недостатньо для повноцінної оцінки інвестпроектів, особливо коли йдеться про інноваційні, довгострокові чи високоризикові вкладення. Крім того, традиційний підхід часто ігнорує екологічні, соціальні та управлінські аспекти, які нині набувають дедалі більшого значення. Обмеженість в обліку нефінансових чинників знижує об'єктивність і практичну цінність таких оцінок. Тому підприємства змушені впроваджувати більш комплексні, інтегровані підходи, які враховують як кількісні, так і якісні параметри. Це дозволяє приймати зважені управлінські рішення, спрямовані на досягнення довгострокової ефективності та стійкого розвитку [80].

У світовій практиці дійсно сформувалася низка класичних методів оцінки ефективності інвестиційних проектів, які широко застосовуються завдяки своїй універсальності та економічній обґрунтованості. Основними серед них є [27]:

1. Метод чистої приведеної вартості (NPV – Net Present Value) – дозволяє визначити різницю між поточною вартістю майбутніх грошових потоків і початковими інвестиційними витратами. Позитивне значення NPV свідчить про доцільність інвестування.

2. Метод індексу прибутковості (PI – Profitability Index) – є відношенням суми дисконтованих доходів до інвестиційних витрат. Значення більше одиниці означає ефективний проект.

3. Метод дисконтування терміну окупності (DPP – Discounted Payback Period) – враховує фактор часу, обчислюючи період, за який інвестиції повернуться з урахуванням дисконтування. Надійніше за звичайний термін окупності.

4. Метод внутрішньої норми прибутку (IRR – Internal Rate of Return) – показує граничну норму доходності, за якої NPV дорівнює нулю. Якщо IRR перевищує вартість капіталу, проект є привабливим.

Ці методи забезпечують глибокий аналіз економічної доцільності інвестицій, сприяють зниженню ризиків і покращують якість управлінських

рішень у сфері інвестування.

Розрахункові формули показників ефективності інвестиційних проектів в рамках здійснення інвестиційної діяльності представлено у табл. 1.5.

Таблиця 1.5

Розрахункові формули показників ефективності інвестиційних проектів в рамках здійснення інвестиційної діяльності

Показник	Розрахункові формули	
	Модель складних процентів	Модель простих процентів
1. Чиста теперішня вартість (NPV – net present value)	$NPV = \sum CF_t / (1 + p)^t$	$NPV = \sum CF_t / (1 + p)$
2. Індекс дохідності (PI – profitability index)	$PI = NPV / IC$	$PI = NPV / IC$
3. Внутрішня норма рентабельності (IRR – internal rate of return)	$\sum CF_t / (1 + IRR)^t$	$\sum CF_t / (1 + IRR) = 0$
4. Період повернення інвестицій (PP – payback period)	$PP = (\sum CF_t / (1 + p)^t) / (CF_t / (1 + p)^t)$	$PP = (\sum CF_t / (1 + p * t) / (CF_t / (1 + p * t))$

Джерело: складено автором на основі [6; 18]

Ефективний підхід до оцінки ефективності інвестицій ґрунтується на принципі, що вартість інвестиційного об'єкта залежить від його здатності приносити економічний результат, тобто від можливості ефективного використання. Цей підхід передбачає, що потенційний власник чи користувач не буде готовий платити за об'єкт більше, ніж та сума, яку він очікує отримати в результаті його експлуатації або використання для досягнення визначених економічних цілей. Оцінка інвестицій в такому контексті фокусується на корисності властивостей об'єкта з точки зору майбутніх грошових потоків або вигод, які можна отримати в процесі його використання. Важливою складовою цього підходу є прогнозування ефективності використання ресурсу в умовах невизначеності та змінюваності ринкового середовища [21].

Також варто зазначити, що цей підхід дозволяє більш обґрунтовано визначати реальну цінність об'єкта в умовах економічної ефективності, зважаючи на ймовірні майбутні вигоди, що з нього виникають. Таким чином, для оцінки інвестицій потрібно враховувати не лише первісну вартість об'єкта,

а й потенційну вигоду, яку цей об'єкт може забезпечити в майбутньому.

Особливості оцінки окремих об'єктів виявляються в особливій структурі облікової ставки (табл. 1.6).

Таблиця 1.6

Методика економічної оцінки ефективності використання коштів в умовах здійснення інвестиційної діяльності

Функція грошової одиниці	Економічна сутність	Технологія розрахунку	Сфера використання в оціночній практиці
1	2	3	4
Майбутня вартість грошової одиниці (F_1)	Відображає зростання грошової одиниці, покладеної на депозит. Відсоток нараховується на початкову суму та відсотки, нараховані раніше	$F_1 = (1 + r)^n$ r – процентна ставка (ставка дисконту) n – число періодів нарахування процентів	Прогнозування майбутньої вартості об'єкта оцінки, виходячи з його теперішньої ринкової вартості
Нагромадження грошової одиниці за період (F_2)	Показує майбутню вартість серії регулярних однакових платежів за певний період за відповідної відсоткової ставки	$F_2 = \frac{(1 + r)^n - 1}{r}$	Прогнозування майбутньої вартості об'єкта оцінки, виходячи з величини платежу у серії виплат і часу їх здійснення
Фактор фондозаміщення (коефіцієнт заміщення капіталу) (F_3)	Показує суму первинного інвестування, необхідну для нагромадження грошової одиниці з урахуванням нарахованих відсотків	$F_3 = \frac{r}{(1 + r)^n - 1}$	Визначення щорічної суми, необхідної для відшкодування інвестицій у купівлю нерухомості
Поточна вартість грошової одиниці (F_4)	Показує теперішню вартість грошової одиниці, яку очікується отримати у майбутньому	$F_4 = \frac{1}{(1 + r)^n}$	Приведення майбутніх грошових доходів від експлуатації об'єкта до теперішньої (поточної) вартості. розрахунок поточної величини грошової суми, яку буде отримано в майбутньому від продажу об'єкта
Поточна вартість одиничного ануїтету (фактор поточної вартості ануїтету) (F_5)	Дає змогу визначити теперішню вартість через серію однакових майбутніх платежів	-для звичайного ануїтету $F_5 = \frac{1 - (1 + r)^{-n}}{r}$ -для авансованого ануїтету $F_5^* = \frac{1 - (1 + r)^{-(n-1)}}{r} + 1$	Розрахунок майбутніх однакових грошових надходжень

Продовження таблиці 1.6

1	2	3	4
Коефіцієнт амортизації грошової одиниці (F_6)	Служить для розрахунку періодичних платежів за основну суму боргу та відсотки за нього	$F_6 = \frac{r}{1 - \frac{1}{(1+r)^n}}$	Використовується для визначення вартості об'єкта, придбаного за рахунок кредитних ресурсів

Джерело: складено автором на основі [25; 40]

Таким чином, можна зробити висновок, що використання великої кількості різноманітних показників для оцінки ефективності інвестиційної діяльності компанії та її фінансової безпеки може призвести до надмірної складності розрахунків і значного збільшення ентропії при оцінці результатів. Кожен додатковий показник вимагає збору та аналізу великої кількості даних, що може ускладнити процес прийняття рішень і знизити ефективність використання отриманої інформації. Висока ентропія, тобто невизначеність і плутанина в результатах, може ускладнити правильну інтерпретацію фінансових показників та прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Тому важливо, щоб оцінка ефективності інвестиційної діяльності була комплексною, але одночасно проста й зрозуміла для практичного застосування. Вибір показників для оцінки слід базувати на балансі між детальністю аналізу та його здатністю надавати чіткі, зрозумілі результати.

1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління інвестиційною діяльністю підприємств

Нормативно-правове забезпечення є основою ефективного управління інвестиційною діяльністю підприємств. У сучасних умовах розвитку економіки та глобалізації роль законодавчих і нормативних актів стає дедалі важливішою для забезпечення стабільності та прозорості інвестиційних процесів. Законодавче регулювання допомагає створити сприятливі умови для залучення інвестицій, захисту прав інвесторів та забезпечення рівних умов для всіх учасників ринку. Відсутність чіткої правової бази може призвести до низької інвестиційної активності, невизначеності для підприємств і інвесторів, а також

збільшення ризиків при реалізації інвестиційних проєктів. Нормативно-правове забезпечення також забезпечує механізми контролю за використанням інвестиційних ресурсів, що сприяє зниженню можливих зловживань та нецільового використання коштів [57].

Важливими аспектами є створення умов для належного фінансового та податкового регулювання, а також визначення чітких правових процедур для вирішення спірних ситуацій між сторонами інвестиційної угоди. Також ефективно правове забезпечення сприяє розвитку інфраструктури для інвестування, що включає закони, які регулюють фінансові ринки, інновації, екологічні стандарти та корпоративне управління. Правова база повинна адаптуватися до змін у міжнародних стандартах і тенденціях, що дозволяє забезпечити конкурентоспроможність підприємств на глобальному ринку. У цьому контексті важливим є забезпечення стабільності та передбачуваності законодавства для інвесторів, щоб створити умови для довгострокових і вигідних інвестицій.

Нормативно-правове регулювання у сфері управління інвестиційною діяльністю підприємств охоплює кілька основних напрямів, кожен з яких спрямований на забезпечення стабільного та ефективного функціонування ринку інвестицій. Представимо нижче основні напрями [25; 36]:

1. Регулювання прав інвесторів. Це напрям, який передбачає законодавче визначення прав інвесторів на власність, доходи та збереження своїх інвестицій. Включає механізми захисту інвестицій, такі як гарантії повернення вкладених коштів, компенсація збитків у разі невиконання угод, а також захист від незаконних дій з боку держави або інших учасників ринку.

2. Регулювання інвестиційних угод та контрактів. Законодавство має встановлювати правила для укладання, виконання та контролю за інвестиційними угодами, а також механізми вирішення спірних ситуацій, що можуть виникнути під час виконання цих угод. Це охоплює визначення форми та умов контрактів, відповідальність сторін, а також правила розірвання та зміни угод.

3. Податкове регулювання інвестиційної діяльності. Одним із важливих напрямів є створення сприятливих податкових умов для залучення інвестицій. Це включає встановлення податкових пільг, субсидій, знижок на податки або інші стимули для інвесторів, щоб стимулювати вкладення в певні сектори економіки, такі як інновації, екологія, енергетика.

4. Регулювання державної підтримки інвестицій. Включає законодавчі акти, що визначають умови надання державних субсидій, грантів, позик та інших форм фінансової підтримки для підприємств, які здійснюють інвестиційні проекти. Це також включає правила щодо публічних закупівель та державних контрактів, що можуть служити важливими джерелами для залучення інвестицій.

5. Екологічне регулювання інвестицій. У разі, коли інвестиції спрямовані на екологічно чутливі сфери, важливим є встановлення стандартів і вимог щодо захисту навколишнього середовища. Це включає правила щодо екологічної відповідальності підприємств, мінімізації шкоди для природи, дотримання екологічних стандартів у процесі реалізації інвестиційних проєктів.

6. Фінансове та кредитне регулювання. Включає визначення умов доступу до фінансування інвестиційних проєктів через банки, інвестиційні компанії або фондові ринки. Це також стосується забезпечення прозорості та стабільності фінансових ринків, що дозволяє підприємствам залучати необхідні ресурси для реалізації своїх інвестиційних планів.

7. Антимонопольне регулювання. Спрямоване на забезпечення конкуренції на ринку інвестицій. Антимонопольне законодавство регулює процедури для попередження утворення монополій або картелів, які можуть обмежувати ефективність інвестиційної діяльності і завдавати шкоди ринку.

8. Регулювання корпоративного управління. Це включає створення стандартів і вимог до корпоративного управління підприємств, які залучають інвестиції. Такі норми дозволяють забезпечити прозорість, відповідальність та ефективне використання інвестованих коштів, що є важливим для створення довіри з боку інвесторів.

9. Інвестиційна безпека. Це визначення механізмів для захисту інвестиційних потоків від зовнішніх і внутрішніх загроз, таких як економічні санкції, політичні кризи або зміни в законодавстві. Включає розробку законів щодо захисту інвестицій від надзвичайних ситуацій та ризиків.

Забезпечення ефективного нормативно-правового регулювання у цих напрямках сприяє розвитку інвестиційної діяльності, покращенню умов для залучення інвестицій і підвищенню стабільності економіки підприємств.

Нормативно-правове забезпечення інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання в Україні представлено у табл. 1.7.

Таблиця 1.7

Нормативно-правове забезпечення інвестиційної діяльності суб'єктів
господарювання в Україні

Джерело	Нормативно-правове регулювання
1	2
Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. [35]	Конституція України у статті 42 надала кожному право на незаборонену законом підприємницьку діяльність. І хоча за великим рахунком, виходячи з визначення понять «інвестиції» та «інвестиційна діяльність» інвестиційну діяльність не завжди можна віднести до підприємництва, однак тут мається на увазі весь спектр економічних прав людини і громадянина.
Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. [16]	Регулює суму вкладень інвестицій в підприємство. Він спрямований на забезпечення рівного захисту прав, інтересів і майна суб'єктів інвестиційної діяльності незалежно від форм власності, а також на ефективне інвестування економіки України.
Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 № 1560-XII [65]	Цей Закон визначає загальні правові, економічні та соціальні умови інвестиційної діяльності на території України. Він спрямований на забезпечення рівного захисту прав, інтересів і майна суб'єктів інвестиційної діяльності незалежно від форм власності, а також на ефективне інвестування економіки України, розвитку міжнародного економічного співробітництва та інтеграції.
Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV [66]	Створює сприятливе законодавче поле для реалізації зростання виробництва та конкурентоспроможності товарів вітчизняного виробника на внутрішньому і зовнішньому ринках. Цей закон визначає правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в Україні, встановлює форми стимулювання державою інноваційних процесів і спрямований на підтримку розвитку економіки України інноваційним шляхом.
Закон України «Про інститути спільного інвестування» від 05.07.2012 № 5080-VI [67]	Цей Закон спрямований на забезпечення залучення та ефективного розміщення фінансових ресурсів інвесторів і визначає правові та організаційні основи створення, діяльності, припинення суб'єктів спільного інвестування, особливості управління активами зазначених суб'єктів, встановлює вимоги до складу, структури та зберігання

Продовження таблиці 1.7

1	2
	таких активів, особливості емісії, обігу, обліку та викупу цінних паперів інститутів спільного інвестування, а також порядок розкриття інформації про їх діяльність.
Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 № 94/96-ВР [68]	Цей Закон визначає особливості режиму іноземного інвестування на території України, виходячи з цілей, принципів і положень законодавства України. Для іноземних інвесторів на території України встановлюється національний режим інвестиційної та іншої господарської діяльності, за винятками, передбаченими законодавством України та міжнародними договорами України.
Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні» від 02.02.2011 № 389 [64]	Метою Програми є перехід на інноваційну модель розвитку економіки, модернізація виробництва, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринку, запобігання впливу міжнародної фінансової кризи на розвиток економіки.
Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» від 26.04.2000 № 91 [62]	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про фінансові інвестиції, операції із спільної діяльності та її розкриття у фінансовій звітності. Норми Положення (стандарту) 12 застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форм власності (крім бюджетних установ та підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності).

Джерело: складено автором

Можна стверджувати, що удосконалення нормативно-правового регулювання у сфері управління інвестиційною діяльністю підприємств в Україні є важливим етапом для стимулювання економічного розвитку та залучення інвестицій. Українська економіка потребує оновлення правових норм, щоб створити сприятливі умови для внутрішніх та зовнішніх інвесторів, підвищити довіру до інвестиційного середовища та забезпечити стабільність ринку. Адаптація законодавства до міжнародних стандартів дозволить зменшити юридичні ризики та невизначеність для підприємств, що здійснюють інвестиційну діяльність.

Важливим є також спрощення адміністративних процедур, що дозволить знизити бюрократичні бар'єри та сприятиме швидкому розвитку бізнесу. Крім того, удосконалення регулювання дозволить забезпечити ефективне

використання інвестиційних ресурсів, підвищити конкурентоспроможність національних підприємств і покращити інвестиційний клімат. Запровадження сучасних методів правового регулювання також сприятиме інтеграції України в глобальні економічні процеси. Тому вдосконалення нормативно-правової бази є необхідним для забезпечення сталого розвитку інвестиційної діяльності та економічного зростання країни.

Інформаційне забезпечення відносин у сфері управління інвестиційною діяльністю підприємств - це система збору, обробки, збереження та передачі інформації, яка необхідна для ефективного прийняття управлінських рішень в процесі реалізації інвестиційних проектів. Воно включає в себе різноманітні дані про інвестиційний клімат, фінансові показники підприємства, ризики, нормативно-правове середовище, макроекономічні умови, а також інформацію про можливості на ринку та потреби потенційних інвесторів [75].

Інформаційне забезпечення дозволяє не лише здійснювати ефективне планування та моніторинг інвестиційної діяльності, але й сприяє підвищенню прозорості та довіри до підприємства з боку інвесторів. Своєю чергою, правильне і своєчасне використання цієї інформації забезпечує зниження інвестиційних ризиків та підвищення ефективності реалізованих проектів.

Підходи до розвитку інформаційних систем управління інвестиційною діяльністю підприємств можна поділити на кілька ключових напрямів, кожен з яких має на меті оптимізацію процесів прийняття рішень і підвищення ефективності управління інвестиціями. Наведемо основні з них [51; 80]:

1. Інтеграція інформаційних систем. Підхід передбачає створення єдиної інформаційної платформи, яка інтегрує дані з різних підсистем підприємства (фінансової, виробничої, маркетингової тощо). Це дозволяє забезпечити зручний доступ до актуальної інформації про поточний стан підприємства та зовнішні умови, що впливають на інвестиційну діяльність.

2. Автоматизація процесів обробки даних. Використання автоматизованих систем для збору, аналізу та обробки інвестиційної інформації дозволяє знизити час на підготовку звітів та здійснення аналізів, зменшити кількість помилок і

підвищити оперативність прийняття рішень. Це включає застосування сучасних інформаційних технологій, таких як штучний інтелект і машинне навчання, для прогнозування та оцінки інвестиційних ризиків.

3. Використання систем бізнес-аналізу (BI). Системи бізнес-аналізу дозволяють збирати дані про ефективність інвестицій, проводити їх візуалізацію, здійснювати прогнозування та моделювання різних сценаріїв для кращого розуміння майбутніх інвестиційних результатів. Це дає змогу підприємствам краще оцінювати свої інвестиційні стратегії та приймати обґрунтовані рішення.

4. Використання хмарних технологій. Хмарні технології забезпечують зберігання та обробку великих обсягів даних, що полегшує доступ до інформації для співробітників підприємства в будь-який час і з будь-якого місця. Це дозволяє підприємствам зменшити витрати на інфраструктуру і створити гнучку систему управління інвестиціями.

5. Розвиток мобільних додатків для управлінців. Використання мобільних додатків для збору, моніторингу та аналізу інвестиційної діяльності дозволяє керівникам підприємств оперативно реагувати на зміни ситуації, маючи доступ до необхідної інформації навіть на ходу.

6. Забезпечення безпеки даних. Оскільки інвестиційна діяльність включає роботу з конфіденційною інформацією, важливою складовою є розробка та впровадження систем безпеки, які захищатимуть дані від несанкціонованого доступу або втрат. Це може включати використання шифрування, бекапів та інших методів захисту даних.

7. Підвищення гнучкості та адаптивності інформаційних систем. Інвестиційне середовище може змінюватися швидко, тому інформаційні системи мають бути здатними адаптуватися до нових умов і змін у стратегії підприємства. Це забезпечує їх ефективне використання в умовах динамічних змін і потребує постійного вдосконалення та оновлення технологій.

Розвиток цих підходів дозволяє підприємствам більш ефективно управляти інвестиціями, забезпечувати гнучкість, адаптацію до змінюваного ринкового

середовища та знижувати ризики [80].

Таким чином, можна зробити висновок, що нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління інвестиційною діяльністю підприємств є невід'ємними складовими успішного функціонування цієї сфери. Нормативно-правове забезпечення створює основу для формування чітких правил та стандартів, які регулюють інвестиційну діяльність, знижують юридичні ризики та підвищують стабільність економічного середовища. Однак, для ефективного використання цих нормативних актів важливою є наявність адекватного інформаційного забезпечення, яке дозволяє приймати обґрунтовані рішення на основі достовірних і актуальних даних. Розвиток інформаційних систем забезпечує підприємствам доступ до необхідної інформації, автоматизує процеси аналізу та прогнозування інвестиційної діяльності, а також сприяє підвищенню прозорості та довіри з боку інвесторів. У свою чергу, вдосконалення нормативно-правового регулювання дозволяє зменшити бюрократичні бар'єри та створює сприятливе інвестиційне середовище. Комбінація цих двох аспектів сприяє зниженню ризиків, підвищенню ефективності та стабільності інвестиційних процесів. В результаті це дозволяє підприємствам краще адаптуватися до змінюваних умов ринку та економічного середовища. Отже, комплексний підхід до нормативно-правового та інформаційного забезпечення є основою успішної інвестиційної діяльності підприємств.

Висновки до розділу 1

За результатами проведеного дослідження теоретичних основ управління інвестиційною діяльністю підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Встановлено, що інвестиційна діяльність підприємства - це системний процес прийняття управлінських рішень, спрямований на ефективне залучення, розподіл та використання інвестиційних ресурсів з метою забезпечення сталого розвитку підприємства, підвищення його конкурентоспроможності та досягнення фінансової стабільності. Вона охоплює всі етапи від планування та аналізу інвестиційних проєктів до їх реалізації та моніторингу результатів, з урахуванням економічних, фінансових і ризикових аспектів. У цьому контексті інвестиційна діяльність є ключовим інструментом для досягнення довгострокових цілей підприємства та забезпечення його успіху на ринку.

2. Визначено, що інвестиції сприяють збільшенню фінансових результатів, зниженню витрат та забезпеченню довгострокової фінансової стабільності. Окрім того, інвестиційна діяльність має стратегічне значення, оскільки вона дозволяє підприємствам адаптуватися до змінюваних умов ринку і зміцнювати свої позиції на внутрішньому та міжнародному рівнях. Вона є важливим фактором для залучення нових технологій, вдосконалення управлінських процесів і підвищення якості продукції.

3. Обґрунтовано, що управління інвестиційною діяльністю підприємства - це процес планування, організації, контролю та оцінки ефективності використання інвестиційних ресурсів з метою забезпечення досягнення стратегічних і фінансових цілей підприємства. Це комплексна діяльність, що включає вибір інвестиційних проєктів, залучення фінансування, розподіл капіталу, а також оцінку ризиків і результатів інвестицій. Основною метою управління є максимізація прибутковості при мінімізації можливих фінансових та економічних ризиків, а також забезпечення стабільного розвитку підприємства на основі оптимального використання ресурсів.

4. Узагальнено, що ефективне управління інвестиціями дозволяє

підприємству оптимально використовувати ресурси, знижувати ризики та підвищувати дохідність. Важливим чинником є гнучкість системи управління, що дає змогу швидко адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Чітке визначення цілей та інструментів інвестиційної політики сприяє раціональному вибору проектів. Система також має забезпечувати прозорість прийняття рішень і постійний моніторинг ефективності.

5. Визначено, що оцінка ефективності управління інвестиційною діяльністю є надзвичайно важливою складовою стратегічного розвитку підприємства. В умовах динамічного зовнішнього середовища та високої конкуренції інвестиційні рішення повинні бути не лише обґрунтованими, але й результативними. Раціональне використання фінансових, матеріальних та трудових ресурсів в інвестиційних процесах безпосередньо впливає на фінансову стабільність підприємства.

6. Обґрунтовано, що використання великої кількості різноманітних показників для оцінки ефективності інвестиційної діяльності компанії та її фінансової безпеки може призвести до надмірної складності розрахунків і значного збільшення ентропії при оцінці результатів. Тому важливо, щоб оцінка ефективності інвестиційної діяльності була комплексною, але одночасно проста й зрозуміла для практичного застосування. Вибір показників для оцінки слід базувати на балансі між детальністю аналізу та його здатністю надавати чіткі, зрозумілі результати.

7. Доведено, що нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління інвестиційною діяльністю підприємств є невід'ємними складовими успішного функціонування цієї сфери. Комбінація цих двох аспектів сприяє зниженню ризиків, підвищенню ефективності та стабільності інвестиційних процесів. В результаті це дозволяє підприємствам краще адаптуватися до змінюваних умов ринку та економічного середовища. Комплексний підхід до нормативно-правового та інформаційного забезпечення є основою успішної інвестиційної діяльності підприємств.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА СТАНУ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТОВ «А.Т.К.»

2.1. Організаційно-управлінський аналіз підприємства

Об'єктом дослідження питань формування системи управління інвестиційною діяльністю виступає міжнародна аграрна компанія у формі товариства з обмеженою відповідальністю – ТОВ «Аграрна технологічна компанія» (скорочено – ТОВ «А.Т.К.»).

Загальна організаційно-правова характеристика підприємства ТОВ «А.Т.К.» представлена в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Загальна організаційно-правова характеристика підприємства ТОВ «А.Т.К.»

Параметр діяльності	Характеристика
Повне найменування юридичної особи	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «А.Т.К.»
Скорочена назва	ТОВ «А.Т.К.»
Статус юридичної особи	Зареєстровано
Код ЄДРПОУ	32826820
Дата реєстрації	06.02.2004 р.
Уповноважені особи	Андрієвський Станіслав Костянтинович
Розмір статутного капіталу	20 500,00 грн.
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Види діяльності	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур Інші: 77.39 Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.і.у. 49.20 Вантажний залізничний транспорт 52.24 Транспортне оброблення вантажів
Місцезнаходження юридичної особи	01001, Україна, місто Київ, вулиця Десятинна, будинок, 4/6, кабінет, 34-А

Джерело: складено за даними підприємства

Отже, юридична особа ТОВ «А.Т.К.», код ЄДРПОУ 32826820, було зареєстровано 06.02.2004 р. Розмір статутного капіталу юридичної особи складає 20 500,00 грн. На час останнього оновлення даних 29.10.2024 р. статус

юридичної особи - зареєстровано. Основний вид діяльності (КВЕД) – 01.11 «Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур» [52].

ТОВ «А.Т.К.» (Аграрна технологічна компанія) - це сучасне українське агропромислове підприємство, що спеціалізується на вирощуванні, зберіганні, переробці та реалізації сільськогосподарської продукції. Основними напрямками діяльності компанії є вирощування зернових, олійних культур і картоплі, а також виробництво соєвої олії. Підприємство має у своєму розпорядженні понад 40 тисяч гектарів сільськогосподарських угідь у кількох регіонах України. Компанія активно впроваджує інноваційні агротехнології, зокрема точне землеробство, супутниковий моніторинг та сучасну систему зрошення.

До складу підприємства входять кілька елеваторів, маслоекстракційний завод та насіннєвий комплекс. ТОВ «А.Т.К.» орієнтується на вертикальну інтеграцію, що дозволяє контролювати всі етапи агровиробничого циклу. Значну частину продукції підприємство експортує до країн ЄС, Азії та Близького Сходу. Компанія також реалізує програми контрактного землеробства, співпрацюючи з фермерами. Вона активно підтримує соціальні ініціативи та дотримується принципів сталого розвитку.

Історичні аспекти розвитку діяльності ТОВ «Аграрна технологічна компанія» (ТОВ «А.Т.К.») демонструють послідовну трансформацію підприємства від регіонального гравця до потужного аграрного холдингу (табл. 2.2).

Компанія була заснована у 2004 році за ініціативи українських аграріїв та міжнародних інвесторів. Головною метою створення стало впровадження сучасних технологій у вирощування сільськогосподарських культур. На початковому етапі діяльності ТОВ «А.Т.К.» зосередилось на вирощуванні зернових у Житомирській області. Компанія від самого початку приділяла значну увагу якості насіннєвого матеріалу. Вже у 2008 році вона обробляла понад 30 тисяч гектарів сільськогосподарських угідь [52].

Історичні етапи розвитку компанії ТОВ «А.Т.К.»

Етап	Характеристика
2004 р.	Заснована компанія ТОВ «А.Т.К.», яка зайнялася вирощуванням зернових культур в Житомирській області.
2008 р.	«АТК» є провідним агропромисловим холдингом Житомирської області. Компанія обробляє понад 31 тис. га землі, збір зернових досяг 200 тис. т, картоплі - 28 тис. т.
2009 р.	Введення в експлуатацію насіннєвого заводу в с. Печанівка Романівського району Житомирської області.
2013 р.	Будівництво зернового елеватора «Панда» в Одеській області. Запуск елеватора «Ланівці-Інвест» в Тернопільській області. У будівництво елеватора агрохолдинг вклав 80 млн грн.
2016 р.	«АТК» почала будівництво великого МЕЗ на базі компанії «Елеватор Буд Інвест» і ще одного елеватора в Житомирській області.
2018 р.	Введення в експлуатацію маслоекстракційного заводу «Адампольсоя». Інвестиції в об'єкт склали 1,5 млрд грн.
2019 р.	Під егідою журналу «Зерно» та агрохолдингу «АТК» заснована Grain Power school - дворічна школа агротехнологій/агроменеджерів. Введено в експлуатацію елеватор «Полісся Зернопродукт» в Житомирському районі Житомирської області.
2020 р.	Придбання двох елеваторних комплексів у компанії ADM в Вінницькій і Кіровоградській областях.

Джерело: складено за даними підприємства

У цьому ж році підприємство розпочало вирощування картоплі, що стало стратегічним напрямом. У 2009 році ТОВ «А.Т.К.» збудувало власний насіннєвий завод у селі Печанівка. Це дозволило забезпечити якісний посівний матеріал для себе та партнерів.

У період з 2010 по 2013 рік компанія активно інвестувала у логістику. У 2013 році було відкрито два елеватори - «Панда» в Одеській та «Ланівці-Інвест» у Тернопільській області. Інвестиції в ці об'єкти значно покращили зберігання та транспортування зернових. Водночас розвивалася контрактна модель співпраці з фермерами в різних регіонах. У 2016 році компанія розпочала будівництво маслоекстракційного заводу. Запуск заводу «Адампольсоя» відбувся у 2018 році з інвестиціями понад 1,5 млрд грн. Цей об'єкт став стратегічним для виходу на ринок соєвої олії [52].

У 2019 році компанія започаткувала Grain Power school - освітню ініціативу для аграріїв. У тому ж році був введений в експлуатацію ще один

елеватор - «Полісся Зернопродукт» у Житомирському районі. У 2020 році ТОВ «А.Т.К.» придбало два елеваторні комплекси у компанії ADM. Це дозволило укріпити позиції на ринку зберігання зернових.

Компанія поступово перетворилась на вертикально інтегрований агрохолдинг. Її структура охоплює всі стадії агровиробничого циклу - від насінництва до експорту. У господарстві функціонують підрозділи агрономії, логістики, інжинірингу, фінансового планування та переробки. Особливу увагу компанія приділяє точному землеробству. Для моніторингу полів використовуються дрони та супутникова навігація. Сільськогосподарська техніка підприємства відповідає найвищим стандартам. Працівники щорічно проходять навчання і підвищення кваліфікації. Компанія співпрацює з вітчизняними і міжнародними науковими установами. Вона активно впроваджує заходи зі збереження родючості ґрунтів [52].

Також ТОВ «А.Т.К.» зменшує викиди вуглецю та дотримується принципів сталого розвитку. Компанія має власний парк зерновозів для ефективної логістики. Щорічно вона експортує понад мільйон тонн продукції.

Основні ринки збуту - країни Європи, Азії та Північної Африки. ТОВ «А.Т.К.» підтримує фермерів, надаючи техніку, насіння і консультації. Вона також кредитує партнерів у межах контрактного виробництва. Соціальна відповідальність є важливою частиною її діяльності. Компанія підтримує громади та розвиває сільську інфраструктуру. У перспективі ТОВ «А.Т.К.» планує інвестувати в біотехнології та нові сорти культур.

Стратегічною метою залишається підвищення ефективності використання ресурсів. Компанія поєднує інноваційність, сталий розвиток та традиції агровиробництва. Такий підхід забезпечив їй стабільне місце серед лідерів аграрного ринку України.

Формування місії, стратегічних пріоритетів, цілей та напрямів розвитку є одними з головних орієнтирів для забезпечення сталого зростання на ринку компанії ТОВ «А.Т.К.» (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Формування місії, стратегічних пріоритетів, цілей та напрямів
розвитку ТОВ «А.Т.К.»

Елемент	Формулювання для ТОВ «А.Т.К.»
Місія	Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору України шляхом впровадження інноваційних агротехнологій, виробництва високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідального ставлення до довкілля.
Стратегічні пріоритети	• Інноваційний розвиток і автоматизація виробничих процесів • Розширення експортних ринків • Підвищення ефективності агробізнесу • Розвиток вертикальної інтеграції • Впровадження сталих практик
Цілі	• Забезпечення стабільного зростання обсягів виробництва • Збільшення прибутковості та рентабельності • Підвищення якості продукції • Розширення частки на міжнародних ринках • Підготовка та розвиток персоналу
Напрями розвитку	• Впровадження біотехнологій та точного землеробства • Розвиток власної логістичної та переробної інфраструктури • Розширення потужностей з виробництва соєвої олії • Підтримка фермерських господарств і контрактного землеробства • Соціальні проекти та партнерства з громадами

Джерело: складено за даними підприємства

Отже, ТОВ «А.Т.К.» є сучасним агропромисловим підприємством, яке активно розвивається в галузі вирощування, переробки та експорту сільськогосподарської продукції. Основною місією компанії є сприяння сталому розвитку аграрного сектору через інновації та відповідальне господарювання. Стратегічними пріоритетами є модернізація виробництва, розширення ринків збуту, ефективне використання ресурсів та екологічна відповідальність.

Цілі підприємства зосереджені на зростанні обсягів виробництва, прибутковості, якості продукції та розвитку людського капіталу. Основними напрямами розвитку є впровадження сучасних технологій, створення інфраструктури для глибокої переробки продукції та активна співпраця з місцевими громадами. Завдяки чіткій стратегії та інноваційній орієнтації ТОВ «А.Т.К.» утверджується як конкурентоспроможний учасник аграрного ринку України та світу.

Організаційна структура управління ТОВ «А.Т.К.» є вертикально інтегрованою та орієнтована на ефективне управління всіма етапами агровиробничого циклу - від вирощування сільськогосподарських культур до їх зберігання, переробки, логістики та реалізації.

Загальні риси організаційної структури ТОВ «А.Т.К.» наступні:

1. Вертикальна інтеграція - структура охоплює всі ланки агробізнесу: від насінництва до реалізації продукції.
2. Функціональний поділ - управління здійснюється через спеціалізовані підрозділи: агрономії, логістики, інжинірингу, фінансів, переробки та HR.
3. Централізоване стратегічне управління - ключові рішення ухвалюються керівництвом компанії на рівні центрального офісу.
4. Децентралізоване оперативне управління - регіональні підрозділи мають автономію в щоденних виробничих питаннях.
5. Технологічна підтримка - структура інтегрує IT-рішення, супутниковий моніторинг, GPS-навігацію та цифрові карти полів.
6. Ієрархічність - чітке підпорядкування та відповідальність забезпечують координацію між усіма рівнями управління.
7. Гнучкість - структура дозволяє адаптуватися до сезонних і ринкових змін без втрати ефективності.
8. Підтримка інновацій - організаційна модель передбачає простір для дослідницької діяльності, навчання та впровадження нових технологій.

Таким чином, можна стверджувати, що така структура дозволяє забезпечити контроль якості на кожному етапі, оперативне прийняття рішень і гнучке реагування на зміни ринку. Управлінська модель побудована за функціональним принципом із поділом на ключові підрозділи: агрономічний, логістичний, переробний, фінансовий, інженерний та відділ управління персоналом. На чолі компанії стоїть генеральний директор, якому підпорядковуються керівники функціональних підрозділів та регіональні директори. Такий підхід сприяє централізації стратегічного планування при збереженні оперативної автономії на рівні виробничих ланок.

2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства

Діагностика фінансово-економічного стану підприємства є одним із ключових інструментів ефективного управління сучасною компанією. Вона дає змогу об'єктивно оцінити результати господарської діяльності, виявити сильні та слабкі сторони фінансової політики, а також спрогнозувати подальший розвиток підприємства. У мінливих умовах ринку та економічної нестабільності зростає потреба в своєчасному виявленні фінансових ризиків та потенційних загроз. Комплексна діагностика дозволяє формувати обґрунтовані управлінські рішення, забезпечуючи фінансову стійкість та конкурентоспроможність.

Зміст діагностики охоплює аналіз основних фінансових показників, таких як ліквідність, рентабельність, платоспроможність, оборотність активів, структура капіталу тощо. За її допомогою можна оцінити ефективність використання ресурсів, здатність підприємства виконувати свої зобов'язання та рівень прибутковості. Особливу увагу приділяють динаміці фінансових результатів, що дозволяє виявити тенденції розвитку. Результати діагностики використовуються для формування антикризових заходів, підвищення інвестиційної привабливості та планування фінансової стратегії.

Систематичне проведення фінансово-економічної діагностики сприяє покращенню фінансового менеджменту та підтриманню стабільного функціонування підприємства. Вона також важлива при оцінці кредитоспроможності, розробці бюджетів, залученні інвестицій чи визначенні вартості бізнесу. Успішна діяльність підприємства напряму залежить від здатності керівництва об'єктивно оцінювати фінансовий стан та вчасно реагувати на зміни. Таким чином, діагностика стає невід'ємною частиною сучасної системи управління та є ключовим елементом у стратегії управлінського контролю та забезпечення довгострокового успіху бізнесу.

Динаміка формування основних економічних показників діяльності ТОВ «А.Т.К.» представлена у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Основні економічні показники діяльності ТОВ «А.Т.К.»

Показники	Роки			2024 р. до 2022 р.	
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	+, –	%
Чистий дохід, тис. грн.	1643633	2127489	1419800	-223833	-13,62
Валовий прибуток, тис. грн.	397864	552247	337563	-60301	-15,16
Чистий прибуток, тис. грн.	984999	613399	91972	-893027	-90,66
Середньорічна вартість активів, тис. грн.	4604712,5	5306077,5	5607941,5	1003229,0	21,79
Середньорічна вартість необоротних активів, тис. грн.	2897484,5	3317646,0	3767072,5	869588,0	30,01
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	1707228,0	1988431,5	1840869,0	133641,0	7,83
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	540	555	590	50	9,26
Фондовіддача, грн.	0,57	0,64	0,38	-0,19	-33,56
Фондомісткість	0,08	0,08	0,14	0,06	70,81
Фондоозброєність, тис. грн /ос.	5365,71	5977,74	6384,87	1019,16	18,99
Продуктивність праці, тис. грн. /ос.	3043,76	3833,31	2406,44	-637,32	-20,94
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	0,96	1,07	0,77	-0,19	-19,89

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Аналіз основних економічних показників діяльності ТОВ «А.Т.К.» за 2022-2024 роки виявляє значні зміни, що вказують на певні проблеми в господарській діяльності підприємства. Чистий дохід підприємства зменшився на 223 833 тис. грн, або на 13,62%. Це свідчить про скорочення обсягів продажу або зниження цін на продукцію, що може бути результатом зниження попиту або зміни ринкової ситуації. Валовий прибуток зменшився на 15,16%, що підтверджує погіршення ефективності виробничої діяльності, незважаючи на можливе зниження собівартості продукції. Чистий прибуток підприємства зазнав різкого падіння на 90,66%, що є критичним показником для фінансової стабільності та свідчить про можливі збитки або значні одноразові витрати.

Середньорічна вартість активів підприємства зросла на 21,79%, що вказує на збільшення обсягу інвестицій або активізацію діяльності. Однак зростання активів не призвело до пропорційного збільшення прибутку. Збільшення вартості необоротних активів на 30,01% може бути пов'язано з модернізацією

або збільшенням основних фондів підприємства, що може свідчити про інвестиції в розширення виробничих потужностей. Оборотні активи зменшилися на 7,83%, що може вказувати на погіршення ліквідності підприємства або менш ефективне використання оборотних коштів.

Чисельність працівників зросла на 9,26%, що може свідчити про розширення виробництва або необхідність додаткових кадрів для підтримки діяльності. Фондовіддача знизилася на 33,56%, що вказує на погіршення ефективності використання основних фондів підприємства. Збільшення фондомісткості на 70,81% і фондоозброєність на 18,99% свідчить про те, що підприємство стало більш капіталомістким і використовує більше основних засобів для виробництва. Продуктивність праці зменшилася на 20,94%, що свідчить про зниження ефективності праці та можливі проблеми з мотивацією чи організацією робочих процесів. Коефіцієнт оборотності оборотних активів знизився на 19,89%, що може вказувати на більш повільний оборот ресурсів і можливі проблеми з ефективністю управління запасами.

Загалом, результати аналізу вказують на зниження фінансових показників, погіршення ефективності використання активів і зростання витрат, що може свідчити про наявність серйозних проблем у фінансово-економічній діяльності підприємства ТОВ «А.Т.К.».

Діагностика майнового стану підприємства є важливим етапом у процесі його управління та оцінки фінансової стабільності. Вона дозволяє здійснити комплексний аналіз активів і зобов'язань підприємства, визначити їхню структуру, ліквідність та ефективність використання. Оцінка майнового стану важлива для розуміння реальних можливостей підприємства в забезпеченні своєї господарської діяльності. Це дає змогу не тільки виявити проблемні сфери, але й розробити стратегії для підвищення ефективності та зростання.

Аналіз майнового стану допомагає виявити резерви для поліпшення фінансових показників, оптимізації витрат та підвищення прибутковості. Крім того, він необхідний для визначення здатності підприємства виконувати свої зобов'язання перед кредиторами, постачальниками та іншими зацікавленими

сторонами. Діагностика майнового стану включає в себе оцінку оборотних та необоротних активів, їх ліквідність, а також аналіз структури капіталу. Це також важливий інструмент для прийняття управлінських рішень, пов'язаних з інвестиціями, кредитуванням та стратегічним плануванням. Таким чином, діагностика майнового стану є основою для прийняття обґрунтованих фінансових і управлінських рішень, що забезпечують сталий розвиток підприємства.

Характеристика майна підприємства ТОВ «А.Т.К.» та джерел його формування за балансом представлена у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Характеристика майна підприємства ТОВ «А.Т.К.»
та джерел його формування за балансом

Показники	2022 р.		2023 р.		2024 р.		2024 р. до 2022 р.		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	+, –	%	п.с.
Активи									
1. Необоротні активи:	2845596	58,57	3789696	65,86	3744449	68,55	898853	31,59	9,99
в т.ч. основні засоби	1100017	22,64	1797832	31,25	1667447	30,53	567430	51,58	7,89
2. Оборотні активи	2012649	41,42	1964214	34,14	1717524	31,45	-295125	-14,66	-9,98
в т.ч. запаси	1547465	31,85	947383	16,47	1260774	23,08	-286691	-18,53	-8,77
дебіторська заборговність	458257	9,43	688960	11,97	340498	6,23	-117759	-25,70	-3,20
грошові кошти	331	0,01	1519	0,03	10894	0,20	10563	У 31,91 р.б.	0,19
Пасиви									
1. Власний капітал	3655970	75,25	4694436	81,59	4207819	77,04	551849	15,09	1,79
в т.ч. зареєстрований капітал	21	0,00	21	0,00	21	0,00	0	0,00	0,00
нерозподілений прибуток	3313178	68,19	3844566	66,82	3375971	61,81	62793	1,90	-6,38
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	0	0,00	558464	9,71	523406	9,58	523406	100,00	9,58
3. Поточні зобов'язання і забезпечення	1202632	24,75	501010	8,71	730748	13,38	-471884	-39,24	-11,37
Баланс	4858602	100,00	5753910	100,00	5461973	100,00	603371	12,42	х

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Аналіз фінансових даних ТОВ «А.Т.К.» за 2022-2024 роки показує зміни в структурі активів і пасивів підприємства, що відображають певні тенденції в його діяльності. Зокрема, незначне зростання частки необоротних активів, що становить 68,55% від загальних активів у 2024 році (порівняно з 58,57% у 2022 році), свідчить про збільшення інвестицій у довгострокові активи. Це, в основному, стосується основних засобів, чия частка в загальних активах також зросла з 22,64% до 30,53%, що може свідчити про розширення виробничих потужностей або оновлення технічного оснащення. Оборотні активи, навпаки, зменшилися як у загальному обсязі, так і в процентному відношенні, з 41,42% у 2022 році до 31,45% у 2024 році. Зокрема, зменшення запасів і дебіторської заборгованості на 18,53% і 25,70% відповідно вказує на зниження обсягів поточних активів і потенційно на певні труднощі в їхньому обороті.

Що стосується пасивів, то власний капітал зменшився на 6,38% у відсотковому вираженні, проте його абсолютний обсяг залишився на високому рівні (77,04% у 2024 році). Зростання довгострокових зобов'язань (на 9,58%) вказує на залучення зовнішніх джерел фінансування для реалізації довгострокових інвестицій. Водночас, зниження поточних зобов'язань на 39,24% свідчить про зменшення зобов'язань перед постачальниками та іншими кредиторами. Це може бути як наслідком зниження обсягів виробничої діяльності, так і ефективного управління боргами. В результаті, баланс активів і пасивів підприємства за три роки зріс на 12,42%, що вказує на позитивну динаміку в загальному фінансовому становищі ТОВ «А.Т.К.».

Діагностика фінансових результатів діяльності підприємства є важливою складовою його загального фінансового аналізу. Вона дозволяє оцінити ефективність роботи компанії, виявити сильні та слабкі сторони її фінансової діяльності, а також спрогнозувати можливі ризики. Визначення фінансових результатів є основою для прийняття стратегічних управлінських рішень, оскільки дозволяє аналізувати прибутковість, рентабельність, ліквідність та інші показники, що безпосередньо впливають на стійкість і розвиток підприємства. Оцінка чистого прибутку, валового прибутку та інших

фінансових результатів допомагає виявити, як ефективно використовуються ресурси і які фактори впливають на досягнення фінансових цілей.

Фінансові результати також є важливим індикатором для інвесторів та кредиторів, оскільки вони дають змогу оцінити фінансову стабільність підприємства. Порівняння фактичних результатів з плановими або попередніми періодами дозволяє зрозуміти, чи забезпечує підприємство прибутковість у необхідному обсязі. Діагностика фінансових результатів також сприяє виявленню можливостей для оптимізації витрат, підвищення ефективності операцій та управління активами. Зрештою, це важливий етап у процесі стратегічного управління, що дає змогу планувати подальший розвиток компанії та підтримувати її конкурентоспроможність.

Механізм формування фінансових результатів діяльності підприємства ТОВ «А.Т.К.» проаналізовано у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Механізм формування фінансових результатів діяльності
підприємства ТОВ «А.Т.К.», тис.грн.

Показники	Роки			2024 р. до 2022 р.	
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	+, –	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1643633	2127489	1419800	-223833	-13,62
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1245769	1575242	1082237	-163532	-13,13
Валовий прибуток	397864	552247	337563	-60301	-15,16
Інші операційні доходи	969028	439884	55876	-913152	-94,23
Адміністративні витрати	52383	64040	92719	40336	77,00
Витрати на збут	116705	161567	123996	7291	6,25
Інші операційні витрати	93095	24751	43753	-49342	-53,00
Фінансовий результат від операційної діяльності	1104709	741773	322222	-782487	-70,83
Фінансові витрати	113819	127102	226894	113075	99,35
Інші витрати	5952	1436	3768	-2184	-36,69
Фінансовий результат до оподаткування	984999	613399	91972	-893027	-90,66
Чистий фінансовий результат	984999	613399	91972	-893027	-90,66

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «А.Т.К.» за 2022–2024 роки свідчить про суттєве зниження прибутковості підприємства. Чистий дохід у

2024 році скоротився на 223,8 млн. грн (–13,62%) порівняно з 2022 роком, що свідчить про падіння обсягів реалізації продукції або зниження цін. Собівартість реалізованої продукції також зменшилася на 13,13%, однак темп скорочення валового прибутку був вищим (–15,16%), що означає погіршення маржинальності. Найбільш різке падіння зафіксоване за статтею «інші операційні доходи» - зменшення на 913,2 млн. грн або 94,23%, що суттєво вплинуло на загальні фінансові результати. Водночас адміністративні витрати зросли на 77%, що є сигналом про неефективне управління витратами. Незначне збільшення витрат на збут (6,25%) є відносно помірним, однак в умовах зниження доходів навіть таке зростання є негативним. Операційний прибуток скоротився на 70,83%, що є критичним для стабільного функціонування компанії. Зростання фінансових витрат майже вдвічі (на 113 млн. грн) додатково погіршило ситуацію. У результаті фінансовий результат до оподаткування та чистий прибуток у 2024 році зменшилися на 90,66% порівняно з 2022 роком.

Динаміка показників оцінки фінансового стану підприємства ТОВ «А.Т.К.» представлена у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Динаміка показників оцінки фінансового стану
підприємства ТОВ «А.Т.К.»

Показники	Роки			2024 р. до 2022 р.	
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	+, –	%
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,67	3,92	2,35	0,68	40,44
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,00	0,01	0,00	0,00
Чистий оборотний капітал, тис.грн.	810017	1463204	986776	176759	21,82
Коефіцієнт автономії	0,75	0,82	0,77	0,02	2,38
Коефіцієнт фінансової залежності	1,33	1,23	1,30	-0,03	-2,32
Коефіцієнт фінансової стійкості	3,04	4,43	3,36	0,32	10,37
Коефіцієнт оборотності активів	0,36	0,40	0,25	-0,10	-29,07
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,52	0,51	0,32	-0,20	-38,46
Рентабельність господарської діяльності, %	65,32	33,60	6,85	-58,47	x
Рентабельність власного капіталу, %	31,06	14,69	2,07	-29,00	x
Рентабельність продукції, %	16,17	18,14	23,87	7,70	x

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Аналіз динаміки фінансового стану ТОВ «А.Т.К.» за 2022–2024 роки вказує на неоднозначну ситуацію. Коефіцієнт загальної ліквідності зріс на 40,44%, що свідчить про достатній рівень покриття поточних зобов'язань обіговими активами, однак у 2024 році він зменшився порівняно з 2023 роком. Абсолютна ліквідність залишається критично низькою (0,01), що вказує на відсутність достатнього обсягу грошових коштів для негайного погашення зобов'язань. Чистий оборотний капітал збільшився на 21,82%, але не досяг пікового рівня 2023 року, що може свідчити про нестабільність у короткостроковому фінансуванні.

Коефіцієнт автономії дещо покращився (до 0,77), що свідчить про зростання частки власного капіталу в структурі пасивів. Водночас коефіцієнт фінансової залежності знизився, що є позитивним сигналом про зменшення залежності від зовнішнього фінансування. Фінансова стійкість покращилася на 10,37%, що свідчить про зміцнення фінансової структури. Проте показники оборотності активів та власного капіталу суттєво знизилися, на 29,07% і 38,46% відповідно, що свідчить про зменшення ефективності використання ресурсів. Найбільш тривожним є падіння рентабельності господарської діяльності та власного капіталу - відповідно на 58,47% та 29,00%, що вказує на різке скорочення прибутковості. Єдиним позитивним зрушенням є зростання рентабельності продукції на 7,7%, що може свідчити про ефективніше ціноутворення або зниження витрат на одиницю продукції.

Таким чином, економічний розвиток ТОВ «А.Т.К.» у 2022–2024 роках характеризується нестабільністю та ознаками фінансового спаду. Незважаючи на зростання частки власного капіталу та покращення деяких показників ліквідності, підприємство демонструє суттєве зниження фінансових результатів і рентабельності. Виручка та прибуток мають тенденцію до скорочення, а ефективність використання активів та капіталу погіршується. Значне падіння операційного прибутку та чистого фінансового результату свідчить про кризові явища в господарській діяльності. Це вимагає перегляду фінансової стратегії та впровадження заходів для відновлення прибутковості.

2.3. Оцінка стану управління інвестиційною діяльністю підприємства

Інвестиційна діяльність підприємства ТОВ «А.Т.К.» являє собою сукупність заходів, спрямованих на оновлення, модернізацію та розширення матеріально-технічної бази, зокрема через вкладення в необоротні активи, зокрема основні засоби. Зростання вартості необоротних активів у 2022–2024 роках свідчить про активне здійснення капітальних інвестицій, що, ймовірно, пов'язане з оновленням виробничого обладнання або придбанням нових ресурсів. Це підтверджується зростанням середньорічної вартості основних засобів на понад 50 %. Водночас ефективність цих вкладень не знайшла позитивного відображення у фінансових результатах, адже спостерігається суттєве скорочення чистого прибутку та продуктивності праці [52].

Основні напрями інвестиційної діяльності ТОВ «А.Т.К.» були спрямовані таким чином:

1. Модернізація сільськогосподарської техніки. Інвестиції спрямовуються на оновлення тракторного та комбайнового парку, придбання сучасного посівного й обприскувального обладнання. Це дозволяє підвищити ефективність польових робіт, зменшити витрати пального та забезпечити високу якість обробітку ґрунту.

2. Будівництво та модернізація елеваторів і складських приміщень. Розширення потужностей для зберігання зерна та іншої продукції забезпечує зменшення втрат урожаю, подовження термінів зберігання та можливість реалізації продукції у періоди найвищих цін.

3. Розвиток переробних потужностей. Вкладення у лінії сортування, очищення, пакування та первинної переробки с/г продукції дозволяють збільшити додану вартість продукції та розширити ринки збуту.

4. Впровадження інноваційних технологій у вирощуванні культур. Інвестиції у точне землеробство, супутниковий моніторинг, агродрони та системи автоматизованого поливу сприяють підвищенню врожайності та сталому використанню природних ресурсів.

5. Розширення земельного банку. Придбання або оренда нових земельних ділянок дає змогу збільшити обсяги виробництва, оптимізувати сівозміну та посилити позиції підприємства на аграрному ринку.

6. Покращення логістики та транспортної інфраструктури. Вкладення у власний автопарк та логістичні центри дозволяють зменшити витрати на перевезення продукції та прискорити постачання.

7. Переорієнтація на екологічне та органічне виробництво. Інвестування в сертифікацію, нові добрива, біопрепарати та відповідну технологію вирощування забезпечить вихід на преміальні сегменти ринку.

8. Навчання персоналу та кадровий розвиток. Фінансування курсів, стажувань та тренінгів для працівників сприяє підвищенню кваліфікації та ефективності виробничого процесу.

Характеристика інвестиційних проєктів ТОВ «А.Т.К.», що були реалізовані протягом 2022–2024 рр. представлена у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Характеристика інвестиційних проєктів ТОВ «А.Т.К.»,
що були реалізовані протягом 2022–2024 рр.

Назва проєкту	Рік реалізації	Обсяг інвестицій, тис. грн	Мета проєкту	Результат реалізації
1	2	3	4	5
Придбання сівалки точного висіву John Deere	2022	3 200	Підвищення точності посіву та зниження витрат на насіння	Зростання врожайності на 8%, зменшення витрат на 12%
Модернізація зерносушарки на елеваторі	2022	2 500	Підвищення енергоефективності та продуктивності сушіння	Зниження витрат на енергоносії на 18%, зменшення втрат зерна
Будівництво нового овочесховища на 2 000 тонн	2023	6 000	Збільшення обсягів зберігання овочевої продукції	Подовження терміну реалізації продукції, стабілізація цін
Встановлення системи крапельного зрошення на площі 150 га	2023	4 800	Раціональне використання водних ресурсів, підвищення врожайності	Економія води до 35%, зростання врожайності овочевих культур на 20%

Продовження таблиці 2.8

1	2	3	4	5
Запуск лінії пакування продукції у вакуумну упаковку	2024	3 100	Підвищення якості зберігання продукції та конкурентоспроможності	Розширення ринків збуту, вихід на мережеві супермаркети
Впровадження системи GPS-моніторингу техніки	2024	1 400	Контроль витрат пального та ефективності роботи техніки	Зниження витрат на паливо на 10%, покращення логістики польових робіт
Розробка та запуск мобільного додатку для постачальників	2024	700	Оптимізація комунікації з партнерами та облік продукції в режимі онлайн	Скорочення часу обробки замовлень, зростання рівня задоволеності контрагентів

Джерело: складено за даними підприємства

У період 2022–2024 років ТОВ «А.Т.К.» реалізувало низку інвестиційних проєктів, спрямованих на технічне оновлення, енергоефективність та підвищення продуктивності. Особлива увага приділялась розвитку інфраструктури зберігання та переробки продукції, а також впровадженню сучасних технологій у сільське господарство. Завдяки цим інвестиціям підприємство змогло зменшити витрати, підвищити врожайність та покращити якість продукції. Також було розширено ринки збуту та посилено взаємодію з партнерами через цифровізацію процесів. Загалом інвестиційна діяльність ТОВ «А.Т.К.» сприяє сталому економічному розвитку та зміцненню позицій на агропродовольчому ринку.

Система управління інвестиційною діяльністю підприємства ТОВ «А.Т.К.» - це сукупність організаційних, фінансово-економічних і інформаційно-аналітичних механізмів, спрямованих на ефективне планування, реалізацію, контроль та оцінку інвестиційних проєктів у межах стратегії розвитку підприємства. Вона охоплює формування інвестиційної політики, аналіз інвестиційної привабливості проєктів, визначення джерел фінансування, розподіл ресурсів, оцінку ризиків і забезпечення результативного використання вкладених коштів [49].

Основні елементи системи управління інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.» представлено у табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Основні елементи системи управління інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.»

Елемент системи	Характеристика
Інвестиційна стратегія	Довгострокове бачення розвитку підприємства, визначення пріоритетних напрямів інвестування - модернізація техніки, розширення переробки, розвиток зберігання.
Планування інвестицій	Розробка річних та середньострокових інвестиційних планів із зазначенням обсягів, строків та очікуваних результатів.
Оцінка інвестиційних проєктів	Використання методів фінансового аналізу (NPV, IRR, PI, строк окупності) для обґрунтування ефективності вкладень.
Фінансування інвестицій	Формування бюджету інвестицій з урахуванням внутрішніх (прибуток, амортизація) та зовнішніх джерел (банківські кредити, гранти, партнерські кошти).
Організаційне забезпечення	Створення відповідальних підрозділів/груп для реалізації інвестиційних проєктів (технічний відділ, економічна служба, служба агрономії).
Контроль і моніторинг	Поточне спостереження за виконанням проєктів, контроль витрат, дотримання термінів і цілей, регулярна звітність перед керівництвом.
Аналіз ефективності	Післяреалізаційна оцінка результатів проєктів (прибутковість, зростання продуктивності, вплив на конкурентоспроможність).
Управління ризиками	Ідентифікація можливих ризиків (цінові, погодні, технологічні), розробка планів реагування та використання страхових механізмів.
Інформаційно-аналітичне забезпечення	Систематичний збір і аналіз даних про ринки, ціни, нові технології та внутрішні ресурси підприємства для підтримки прийняття інвестиційних рішень.

Джерело: складено автором

Система управління інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.» орієнтована на комплексне планування, оцінку та реалізацію інвестиційних проєктів, що відповідають стратегії розвитку агропромислового підприємства. Вона включає елементи, такі як стратегічне планування, фінансування, організаційне забезпечення та контроль, що забезпечують ефективну реалізацію інвестицій. Основними завданнями є вибір оптимальних джерел фінансування, оцінка ризиків та контролювання витрат на кожному етапі проєкту. Особлива увага приділяється моніторингу та аналізу результатів для коригування стратегії та підвищення ефективності інвестицій. Завдяки ефективній системі управління, підприємство має можливість адаптуватися до змін у ринковому середовищі та

максимізувати свої інвестиційні прибутки [44].

Організація управління інвестиційною діяльністю на підприємстві ТОВ «А.Т.К.» є важливою складовою для забезпечення сталого розвитку та ефективного використання фінансових ресурсів. Вона включає в себе розробку стратегічних напрямків, планування та реалізацію інвестиційних проєктів, що сприяють зростанню продуктивності та прибутковості. Для досягнення успіху в інвестиційній діяльності важливою є розгалужена система контролю та моніторингу, що дозволяє коригувати дії у реальному часі. Управління інвестиціями здійснюється через комплексний підхід до оцінки можливих ризиків і вигод від кожного проєкту. Це дає змогу підприємству оперативно адаптуватися до змін на ринку та підтримувати конкурентоспроможність.

Організаційні управлінські ланки, що приймають участь в управлінні інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.» розглянуто у табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Організаційні управлінські ланки, що приймають участь
в управлінні інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.»

Організаційна ланка	Роль та функції в управлінні інвестиційною діяльністю
Вищий керівний орган (генеральний директор)	Визначає загальну стратегію інвестиційної діяльності підприємства, приймає стратегічні рішення щодо великих інвестиційних проєктів, контролює ефективність використання інвестиційних ресурсів.
Інвестиційний комітет	Здійснює оцінку інвестиційних проєктів, розглядає та затверджує конкретні інвестиційні ініціативи, займається контролем за виконанням інвестиційних планів.
Фінансовий відділ	Відповідає за фінансовий аналіз і оцінку ефективності інвестицій, розробляє бюджети, прогнозує грошові потоки, аналізує ризики.
Відділ стратегічного планування	Розробляє довгострокові стратегії розвитку підприємства та інвестиційні плани, проводить аналіз можливих інвестиційних можливостей на ринку.
Відділ управління проєктами	Здійснює безпосереднє управління реалізацією інвестиційних проєктів, контролює виконання термінів, бюджету, а також координує роботу всіх учасників проєкту.
Юридичний відділ	Забезпечує правову підтримку інвестиційних угод, укладає контракти та договори, перевіряє відповідність законодавству.
Відділ маркетингу та продажів	Аналізує ринок для визначення інвестиційних можливостей, допомагає в просуванні нових інвестиційних ініціатив та знаходженні партнерів для інвестицій.

Джерело: складено автором

Представлені ланки працюють разом, щоб забезпечити ефективне управління інвестиційною діяльністю, виконання планів, досягнення фінансових та стратегічних цілей підприємства.

Динаміка обсягів і структурних змін інвестиційної діяльності підприємства ТОВ «А.Т.К.» представлена у табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Динаміка обсягів і структурних змін інвестиційної діяльності
підприємства ТОВ «А.Т.К.»

Інвестиції	2022 р.		2023 р.		2024 р.		2024 р. до 2022 р.		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	пункт. в стр-рі
Капітальні інвестиції	82803	4,98	188839	9,49	274136	13,21	191333	у 2,31 р.б.	8,23
Фінансові інвестиції	1580832	95,02	1801069	90,51	1801246	86,79	220414	13,94	-8,23
Разом	1663635	100,00	1989908	100,00	2075382	100,00	411747	24,75	х

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

У 2022–2024 роках інвестиційна діяльність ТОВ «А.Т.К.» демонструє позитивну динаміку, зростаючи на 411747 тис. грн, або на 24,75%. Найбільшу частку в структурі інвестицій традиційно займали фінансові інвестиції, хоча їх частка зменшилася з 95,02% у 2022 році до 86,79% у 2024 році. Це свідчить про поступову переорієнтацію підприємства на капітальні вкладення. Обсяг капітальних інвестицій зріс у 2,31 раза, що є ознакою активізації оновлення та розширення основних засобів. Частка капітальних інвестицій у загальному обсязі зросла з 4,98% до 13,21%, що на 8,23 п.п. більше. Така динаміка вказує на прагнення підприємства до довгострокового розвитку через зміцнення матеріально-технічної бази.

Динаміка та структура капітальних інвестицій підприємства ТОВ «А.Т.К.» представлена у табл. 2.12.

У період 2022–2024 років ТОВ «А.Т.К.» суттєво активізувало капітальні інвестиції, збільшивши їх загальний обсяг у 2,31 раза - з 82803 тис. грн до 274136 тис. грн.

Таблиця 2.12

Динаміка та структура капітальних інвестицій підприємства ТОВ «А.Т.К.»

Інвестиції	2022 р.		2023 р.		2024 р.		2024 р. до 2022 р.		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	пункт. в стр-рі
Капітальне будівництво	31051	37,50	78066	41,34	110011	40,13	78960	у 2,54 р.б.	2,63
Придбання (виготовлення) основних засобів	26315	31,78	44868	23,76	76237	27,81	49922	189,71	-3,97
Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	15906	19,21	29969	15,87	44602	16,27	28695	180,40	-2,94
Придбання (створення) нематеріальних активів	9531	11,51	35936	19,03	43286	15,79	33755	у 3,54 р.б.	4,28
Разом	82803	100,00	188839	100,00	274136	100,00	191333	у 2,31 р.б.	х

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Основним напрямом залишалося капітальне будівництво, яке у 2024 році становило 40,13% від загального обсягу, а його приріст склав 78960 тис. грн, або у 2,54 раза. Значне зростання також відбулося в частині придбання основних засобів - на 189,71%, хоча їх частка в структурі інвестицій знизилася на 3,97 п.п. Придбання інших необоротних матеріальних активів зросло на 180,40%, проте їхня частка теж скоротилася. Водночас вкладення в нематеріальні активи зросли у 3,54 раза, що свідчить про підвищення ролі цифровізації та інтелектуальних рішень. Загалом динаміка структури капітальних інвестицій свідчить про комплексний підхід підприємства ТОВ «А.Т.К.» до розвитку матеріальних і нематеріальних ресурсів.

Вивчення джерел фінансування інвестиційної діяльності підприємства необхідно для того, щоб оцінити фінансові можливості підприємства для реалізації інвестиційних проєктів без ризику втрати ліквідності, а також оптимально структурувати інвестиційний портфель, обираючи найбільш

ефективні та доступні джерела фінансування. Це допомагає забезпечити стабільність і безперервність інвестиційного процесу, навіть в умовах зміни кон'юнктури фінансового ринку.

Динаміка та структура джерел фінансування інвестиційної діяльності підприємства ТОВ «А.Т.К.» представлена у табл. 2.13.

Таблиця 2.13

Динаміка та структура джерел фінансування інвестиційної
діяльності підприємства ТОВ «А.Т.К.»

Джерела фінансування	2022 р.		2023 р.		2024 р.		2024 р. до 2022 р.		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	пункт. в стр-рі
1. Власні джерела	366000	22,00	399972	20,10	477338	23,00	111338	30,42	1,00
- нерозподілений прибуток	277827	16,70	264658	13,30	327910	15,80	50083	18,03	-0,90
- амортизаційні відрахування	88173	5,30	135314	6,80	149428	7,20	61255	69,47	1,90
2. Залучені джерела	34936	2,10	21889	1,10	64337	3,10	29401	84,15	1,00
- розширення статутного фонду	34936	2,10	21889	1,10	64337	3,10	29401	84,15	1,00
3. Позичкові джерела	1262699	75,90	1568048	78,80	1533707	73,90	271008	21,46	-2,00
- довгострокові кредити банку	1051417	63,20	1377016	69,20	1394657	67,20	343239	32,65	4,00
- інвестиційний лізинг	211282	12,70	191031	9,60	139051	6,70	-72231	-34,19	-6,00
Разом	1663635	100,00	1989908	100,00	2075382	100,00	411747	24,75	x

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Аналіз динаміки та структури джерел фінансування інвестиційної діяльності ТОВ «А.Т.К.» за 2022–2024 роки свідчить про поступове зростання загального обсягу фінансування інвестицій - з 1663635 тис. грн у 2022 році до 2075382 тис. грн у 2024 році, що становить приріст на 411747 тис. грн або 24,75%. Частка власних джерел дещо зросла - з 22,0% до 23,0%, що свідчить про підвищення самофінансування, зокрема за рахунок збільшення амортизаційних відрахувань (на 69,47%) і незначного зростання нерозподіленого прибутку.

Залучені джерела продемонстрували активізацію, збільшившись у 2,84 рази, їхня частка зросла на 1 п.п., що вказує на розширення статутного фонду підприємства. Водночас основною складовою фінансування залишаються позичкові джерела, хоча їхня частка зменшилася з 75,9% у 2022 році до 73,9% у 2024 році. Особливо показовим є зростання обсягу довгострокових банківських кредитів на 32,65%, що підтверджує активне використання кредитних ресурсів для інвестицій. Однак водночас відбулося суттєве скорочення інвестиційного лізингу - на 34,19%, що знизило його питому вагу на 6 п.п. Така структура свідчить про залежність підприємства від зовнішнього капіталу, проте спостерігається певна тенденція до диверсифікації джерел. Загалом ТОВ «А.Т.К.» забезпечує стабільне фінансування інвестицій, поступово посилюючи роль внутрішніх джерел.

Аналіз ефективності інвестиційної діяльності підприємства ТОВ «А.Т.К.» представлено у табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Аналіз ефективності інвестиційної діяльності підприємства ТОВ «А.Т.К.»

Показник	Роки			2024 р. до 2022 р.
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	1643633	2127489	1419800	-223833
Валовий прибуток, тис. грн.	397864	552247	337563	-60301
Чистий прибуток, тис. грн.	984999	613399	91972	-893027
Обсяги інвестиційних витрат, тис.грн.	1663635	1989908	2075382	411747
Рентабельність інвестиційної діяльності за чистим доходом, %	98,80	106,91	68,41	-30,39
Валова рентабельність інвестиційної діяльності, %	23,92	27,75	16,27	-7,65
Чиста рентабельність інвестиційної діяльності, %	59,21	30,83	4,43	-54,78

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Аналіз ефективності інвестиційної діяльності ТОВ «А.Т.К.» за 2022–2024 роки свідчить про погіршення ключових фінансових показників. Незважаючи на зростання інвестиційних витрат на 411747 тис. грн (або на 24,75%),

підприємство у 2024 році зазнало суттєвого зниження чистого доходу - на 223833 тис. грн у порівнянні з 2022 роком. Найбільш критичним є падіння чистого прибутку - з 984999 тис. грн у 2022 році до лише 91972 тис. грн у 2024 році, що становить зменшення на 893027 тис. грн. Це негативно вплинуло на показники рентабельності. Чиста рентабельність інвестиційної діяльності знизилася на 54,78 п.п., а рентабельність за чистим доходом - на 30,39 п.п. Валова рентабельність також впала з 23,92% до 16,27%. Це свідчить про неефективне використання інвестиційних ресурсів у 2024 році або про зовнішні економічні чинники, що погіршили фінансові результати. Загалом, за наявності значного обсягу інвестицій, підприємство не змогло досягти пропорційного зростання доходів та прибутковості.

Таким чином, можна зробити висновок, що управління інвестиційною діяльністю на підприємстві ТОВ «А.Т.К.» загалом має належну організаційну структуру та включає всі ключові елементи: планування, фінансування, реалізацію та контроль. Протягом 2022–2024 років підприємство продемонструвало активність у реалізації інвестиційних проєктів, зокрема у сфері капітального будівництва, оновлення основних засобів та впровадження інновацій. Однак, незважаючи на зростання обсягів інвестиційних витрат, фінансова ефективність інвестиційної діяльності у 2024 році суттєво знизилась. Зменшення чистого прибутку та падіння рентабельності свідчать про недостатню віддачу від вкладених ресурсів. Це може бути пов'язано як із зовнішніми економічними факторами, так і з внутрішніми управлінськими недоліками. Структура фінансування залишається переважно позичковою, що збільшує ризики фінансової нестабільності. Водночас спостерігається позитивна динаміка у зростанні частки власних коштів у фінансуванні інвестицій. Для покращення результатів необхідно оптимізувати інвестиційне планування, активніше використовувати аналітичні інструменти оцінки ефективності проєктів та посилити контроль за їх реалізацією.

2.4. Напрями удосконалення управління інвестиційною діяльністю підприємства

У сучасних умовах господарювання ефективно управління інвестиційною діяльністю є одним із ключових чинників забезпечення стабільного розвитку підприємства. ТОВ «А.Т.К.», як активний учасник агропромислового ринку України, реалізує масштабні інвестиційні проєкти, спрямовані на модернізацію виробничих потужностей, впровадження інноваційних технологій та розширення ринків збуту. Проте зростаюча конкуренція, нестабільність зовнішнього середовища та зміна умов фінансування вимагають постійного вдосконалення системи управління інвестиційною діяльністю. Недостатній рівень стратегічного планування, обмежений доступ до довгострокового капіталу та низька рентабельність окремих інвестиційних проєктів свідчать про наявні проблеми в цій сфері [40].

Покращення інвестиційного менеджменту дозволить підвищити ефективність використання фінансових ресурсів, зменшити ризики та забезпечити максимальну віддачу від вкладень. Удосконалення управлінських процесів передбачає впровадження сучасних методів оцінки інвестицій, підвищення якості прогнозування та контролю за реалізацією проєктів. Особливо актуальним є формування гнучкої фінансової стратегії, яка дозволить підприємству ефективно адаптуватися до змін ринкової кон'юнктури. Важливою передумовою успішного інвестування є також активна взаємодія з банками, інвесторами та державними структурами для залучення зовнішнього фінансування [27]. Отже, удосконалення системи управління інвестиційною діяльністю є необхідною умовою підвищення фінансової стійкості та довгострокової конкурентоспроможності ТОВ «А.Т.К.».

У залежності від зовнішніх і внутрішніх умов функціонування, таких як рівень фінансової стійкості, рентабельність діяльності, доступ до інвестиційних ресурсів та фаза життєвого циклу підприємства, ТОВ «А.Т.К.» може орієнтуватися на одну з базових стратегій інвестиційної діяльності [22]:

1. Стратегія виживання доцільна у разі глибокої фінансової кризи, коли головним завданням є збереження мінімального функціонування підприємства за рахунок скорочення витрат та переорієнтації на критично важливі напрями.

2. Стратегія стабілізації передбачає утримання досягнутого рівня розвитку та оптимізацію внутрішніх процесів без суттєвого розширення інвестицій.

3. Стратегія зростання характерна для етапу активного розвитку й передбачає масштабні інвестиції у розширення виробництва, освоєння нових ринків та впровадження інновацій.

Правильний вибір базової стратегії дає змогу підприємству адаптувати інвестиційну політику до реалій зовнішнього середовища, уникнути неефективного розподілу ресурсів і забезпечити стійкий розвиток у довгостроковій перспективі.

Головною метою інвестиційної діяльності ТОВ «А.Т.К.» повинно бути забезпечення сталого розвитку підприємства шляхом ефективного використання фінансових ресурсів для розширення виробничих потужностей, підвищення конкурентоспроможності продукції та отримання довгострокового прибутку. Це передбачає інвестування у сучасні технології, модернізацію основних засобів, освоєння нових ринків збуту та впровадження інновацій. Досягнення цієї мети можливе лише за умов чіткого стратегічного планування, оцінки ризиків, оптимального поєднання джерел фінансування та контролю за ефективністю капіталовкладень.

Виходячи з основної мети, інвестиційна діяльність ТОВ «А.Т.К.» має бути спрямована на вирішення низки ключових завдань, що забезпечать досягнення стратегічних цілей підприємства. Серед найважливіших завдань слід виділити:

- досягнення високих темпів економічного розвитку шляхом модернізації виробничої бази та впровадження новітніх технологій;
- максимізацію доходів (прибутків) від інвестиційних проєктів завдяки раціональному розподілу капіталовкладень;
- мінімізацію інвестиційних ризиків через системний аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища;

- забезпечення належного рівня фінансової стійкості та платоспроможності підприємства в умовах конкурентного ринку.

Реалізація цих завдань дозволить ТОВ «А.Т.К.» зміцнити позиції на агропромисловому ринку, забезпечити довгострокову прибутковість та підвищити інвестиційну привабливість для потенційних партнерів.

Характеристика основних недоліків існуючої системи управління інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.» представлена у табл. 2.15.

Таблиця 2.15

Характеристика основних недоліків існуючої системи управління
інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.»

Недолік	Суть проблеми	Наслідки для підприємства
Недостатній рівень ефективності інвестицій	Низька рентабельність інвестицій, особливо у 2024 р.	Зниження прибутковості, втрата інвестпривабливості
Надмірна залежність від позикових коштів	Понад 70% інвестицій фінансується за рахунок банківських кредитів	Високі фінансові ризики, зниження фінансової стійкості
Нерівномірне використання джерел фінансування	Власні джерела використовуються недостатньо	Обмеження гнучкості у прийнятті інвестиційних рішень
Слабкий рівень диверсифікації інвестицій	Переважання фінансових інвестицій над реальними	Зниження впливу інвестицій на розвиток матеріально-технічної бази
Відсутність чіткої інвестиційної стратегії	Інвестиції здійснюються ситуативно, без стратегічного бачення	Неузгодженість дій, зниження ефективності управління інвестиційним портфелем
Низький рівень контролю та оцінки результатів інвестиційної діяльності	Відсутність систематичного моніторингу ефективності вкладених коштів	Ускладнення коригування інвестиційної політики, збільшення втрат

Джерело: складено автором

Існуюча система управління інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.» має низку суттєвих недоліків, що стримують ефективний розвиток підприємства. Основними проблемами є надмірна залежність від позикових коштів, слабка диверсифікація інвестицій та відсутність стратегічного підходу до їх планування. Незбалансованість джерел фінансування призводить до зниження фінансової стійкості та підвищення ризиків. Недостатній рівень контролю та оцінки результатів інвестицій також негативно впливає на досягнення

очікуваних економічних ефектів. Усі ці чинники потребують оперативного вдосконалення системи управління інвестиційною діяльністю.

Підвищенню ефективності інвестиційної діяльності ТОВ «А.Т.К.» сприятимуть такі чинники:

1. Запровадження стратегічного планування інвестиційної діяльності з урахуванням довгострокових цілей розвитку підприємства.
2. Оптимізація структури джерел фінансування, зменшення частки позикових коштів і збільшення власного капіталу.
3. Удосконалення системи оцінки інвестиційних проєктів, що передбачає врахування ризиків, строків окупності та рівня прибутковості.
4. Залучення інноваційних рішень та сучасних технологій, що підвищать продуктивність і конкурентоспроможність підприємства.
5. Розширення напрямів інвестування з метою диверсифікації інвестиційного портфеля та зниження ризиків.
6. Підвищення кваліфікації персоналу, залученого до управління інвестиційними процесами.

Впровадження в практику господарської діяльності ТОВ «А.Т.К.» пропонованих рекомендацій дозволить досягти якісного покращення системи управління інвестиційною діяльністю. Це сприятиме підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів, зниженню інвестиційних ризиків і зростанню прибутковості підприємства. Завдяки стратегічному плануванню та удосконаленню методів оцінки інвестиційних проєктів, компанія зможе більш обґрунтовано приймати рішення щодо капіталовкладень. Оптимізація структури фінансування посилить фінансову стійкість і забезпечить кращий баланс між власними та позиковими коштами. Застосування інновацій та сучасних технологій дозволить підвищити конкурентоспроможність підприємства на ринку. У комплексі ці заходи створять умови для сталого економічного зростання та довгострокового розвитку ТОВ «А.Т.К.».

Головні напрями стратегічного розвитку інвестиційної діяльності ТОВ «А.Т.К.» представлено на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Альтернативні стратегічні напрями інвестиційного розвитку ТОВ «А.Т.К.»

Джерело: розроблено автором

Аналіз показав, що ТОВ «А.Т.К.» має три альтернативи щодо формування стратегії інвестиційної діяльності:

1. Централізація управління інвестиціями.
2. Децентралізація з елементами проектного управління.
3. Цифровізація інвестиційного управління.

Для вибору найкращого варіанту розвитку альтернатив за методикою «дерево рішень» можна побудувати модель, що оцінює кожен альтернативу за кількома критеріями, такими як вартість впровадження, ефективність, ризики, вплив на швидкість прийняття рішень та адаптивність до змін. Виходячи з цих критеріїв, ми можемо оцінити кожен з альтернатив, щоб вибрати оптимальну.

Для оцінки трьох альтернативних варіантів розвитку інвестиційної діяльності ТОВ «А.Т.К.» можна застосувати бальну систему, оцінюючи кожен

варіант за важливими критеріями. Бали можуть варіюватися від 1 до 5, де 1 - найгірший варіант, а 5 – найкращий (табл. 2.16).

Таблиця 2.16

Оцінка альтернатив розвитку системи управління
інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.»

Критерії	Централізація управління	Децентралізація з проектним управлінням	Цифровізація управління
Вартість впровадження	3	2	4
Ефективність	3	5	5
Ризики	2	4	4
Швидкість прийняття рішень	2	5	5
Адаптивність	3	5	5
Загальна оцінка	13	21	23

Джерело: розроблено автором

За результатами оцінки альтернатив розвитку системи управління інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.», найвищу загальну оцінку отримала цифровізація управління (23 бали), що свідчить про її високий потенціал в контексті ефективності, швидкості прийняття рішень та адаптивності. Децентралізація з проектним управлінням також показала гарні результати (21 бал), зокрема в аспектах ефективності, адаптивності та швидкості прийняття рішень, хоча вона дещо поступається за вартістю впровадження. Централізація управління отримала найнижчий бал (13 балів), оскільки має низьку ефективність та швидкість прийняття рішень, хоча є менш затратною. Вартість впровадження для цифровізації управління виявилась найвищою, але це компенсується значною ефективністю та зниженням ризиків. Загалом, всі альтернативи мають свої переваги і недоліки, однак цифровізація виглядає найбільш перспективною для ТОВ «А.Т.К.».

Основні характеристики запропонованого проекту цифровізації управління інвестиційною діяльністю, що пропонується до впровадження на підприємстві ТОВ «А.Т.К.» представлено у табл. 2.17.

Таблиця 2.17

Основні характеристики проєкту цифровізації управління
інвестиційною діяльністю на підприємстві ТОВ «А.Т.К.»

Характеристика	Опис
Мета проєкту	Підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю через впровадження ІТ-рішень та інвестплатформ.
Основне ІТ-рішення	Впровадження аналітичних платформ для моніторингу інвестицій, автоматизація процесу прийняття рішень.
Основні функції	1. Оцінка та відбір інвестиційних проєктів. 2. Моніторинг фінансових результатів. 3. Визначення ризиків.
Ключові інструменти	Інвестплатформи, платформи для фінансового аналізу, аналітика даних для підтримки стратегічних рішень.
Цільова аудиторія	Керівництво підприємства, відділ інвестицій, фінансові аналітики, проєктні менеджери.
Технічна інфраструктура	Сучасне програмне забезпечення для управління інвестиціями, платформи для зберігання та обробки даних.
Термін впровадження	6-8 місяців, залежно від складності інтеграції з існуючими системами.
Бюджет проєкту	Сума, що включає закупівлю програмного забезпечення, навчання персоналу, налаштування та інтеграцію платформ.
Очікувані результати	Підвищення точності прогнозування та аналітики, скорочення часу на прийняття рішень, зменшення інвестиційних ризиків.
Оцінка ризиків	1. Технічні проблеми при інтеграції. 2. Недостатня кваліфікація персоналу для роботи з новими платформами.
Відповідальні особи	ІТ-відділ, департамент інвестицій, консультанти з цифрових рішень.
Інструменти моніторингу	Регулярні звіти про виконання, моніторинг ефективності через аналітичні платформи, зворотний зв'язок від користувачів.

Джерело: розроблено автором

Впровадження ІТ-рішень, таких як інвестплатформи та аналітика, на підприємстві ТОВ «А.Т.К.» дозволить значно підвищити ефективність управління інвестиційною діяльністю. Ці рішення забезпечать автоматизацію процесів прийняття рішень, покращать моніторинг фінансових результатів та ризиків, а також оптимізують оцінку та відбір інвестиційних проєктів. Проте для успішного впровадження необхідно буде подолати технічні та організаційні ризики, зокрема забезпечити належне навчання персоналу та інтеграцію нових систем. Загалом, цей проєкт має потенціал значно покращити стратегію інвестиційної діяльності підприємства.

Визначення позитивних ефектів від цифровізації управління інвестиційною діяльністю на підприємстві ТОВ «А.Т.К.» представлено у табл. 2.18.

Таблиця 2.18

Позитивні ефекти від цифровізації управління інвестиційною діяльністю на підприємстві ТОВ «А.Т.К.»

Позитивний ефект	Опис
Підвищення ефективності ухвалення рішень	Завдяки використанню аналітичних платформ прийняття рішень стає швидшим і обґрунтованішим.
Зниження рівня інвестиційних ризиків	Цифрові інструменти дозволяють прогнозувати результати та оцінювати ризики в режимі реального часу.
Оптимізація інвестиційних потоків	Впровадження ІТ-рішень дає змогу автоматизувати контроль за грошовими потоками і уникати надлишкових витрат.
Зростання прозорості процесів	Цифрова система дозволяє всім зацікавленим сторонам відслідковувати стан проєктів у режимі онлайн.
Покращення стратегічного планування	Аналітичні дані дозволяють формувати більш точні прогнози та планувати інвестиції відповідно до реальних потреб ринку.
Зменшення часу на реалізацію інвестиційних проєктів	Автоматизація рутинних процесів дозволяє скоротити час реалізації проєктів.
Підвищення конкурентоспроможності підприємства	Використання цифрових технологій створює переваги перед конкурентами, які працюють за традиційними схемами.

Джерело: розроблено автором

Для розрахунку показників ефективності інвестиційного проєкту цифровізації управління інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.» використаємо умовні дані та методи оцінки, засновані на дисконтуванні грошових потоків.

Припущення та умовні дані для реалізації проєкту наступні:

1. Початкові інвестиції (IC) - 500000 грн (одноразові витрати на впровадження системи цифровізації).

2. Тривалість проєкту - 5 років.

3. Очікувані щорічні чисті грошові потоки (CF):

Рік 1: 100000 грн

Рік 2: 150000 грн

Рік 3: 200000 грн

Рік 4: 200000 грн

Рік 5: 250000 грн

4. Ставка дисконту (r) - 10% (середньозважена вартість капіталу або ринкова норма дохідності).

5. Ліквідаційна вартість - 0 грн (система цифровізації не має залишкової вартості після 5 років).

Результати розрахунку показників ефективності реалізації проєкту цифровізації управління інвестиційною діяльністю на підприємстві ТОВ «А.Т.К.» представлено у табл. 2.19.

Таблиця 2.19

Результати розрахунку показників ефективності реалізації проєкту цифровізації управління інвестиційною діяльністю на підприємстві ТОВ «А.Т.К.»

Показник	Значення
Початкові інвестиції (IC)	500000
Чиста теперішня вартість (NPV), тис.грн.	156966,45
Індекс дохідності (PI)	1,314
Внутрішня норма рентабельності (IRR), %	20,01
Період повернення інвестицій (PP), роки	3,99

Джерело: розраховано автором

Таким чином, проєкт цифровізації управління інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.» є економічно доцільним, оскільки демонструє позитивну чисту теперішню вартість ($NPV = 156966,45$ грн) та індекс дохідності ($PI = 1,314$), що перевищує одиницю. Внутрішня норма рентабельності ($IRR \approx 20,01\%$) значно перевищує ставку дисконту (10%), підтверджуючи високу привабливість проєкту. Період окупності становить приблизно 3,99 роки, що є прийнятним для п'ятирічного проєкту. Для остаточного рішення рекомендується врахувати потенційні ризики та провести додатковий аналіз чутливості.

Висновки до розділу 2

За результатами проведеної аналітичної оцінки стану та напрямів удосконалення управління інвестиційною діяльністю підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що ТОВ «А.Т.К.» (Аграрна технологічна компанія) - це сучасне українське агропромислове підприємство, що спеціалізується на вирощуванні, зберіганні, переробці та реалізації сільськогосподарської продукції. Основними напрямками діяльності компанії є вирощування зернових, олійних культур і картоплі, а також виробництво соєвої олії. Підприємство має у своєму розпорядженні понад 40 тисяч гектарів сільськогосподарських угідь у кількох регіонах України. Компанія активно впроваджує інноваційні агротехнології, зокрема точне землеробство, супутниковий моніторинг та сучасну систему зрошення.

2. Аналіз виявив значні зміни, що вказують на певні проблеми в господарській діяльності підприємства. Чистий дохід підприємства зменшився на 223 833 тис. грн, або на 13,62%. Це свідчить про скорочення обсягів продажу або зниження цін на продукцію, що може бути результатом зниження попиту або зміни ринкової ситуації. Валовий прибуток зменшився на 15,16%, що підтверджує погіршення ефективності виробничої діяльності, незважаючи на можливе зниження собівартості продукції. Чистий прибуток підприємства зазнав різкого падіння на 90,66%, що є критичним показником для фінансової стабільності та свідчить про можливі збитки або значні одноразові витрати.

3. Обґрунтовано, що інвестиційна діяльність підприємства ТОВ «А.Т.К.» являє собою сукупність заходів, спрямованих на оновлення, модернізацію та розширення матеріально-технічної бази, зокрема через вкладення в необоротні активи, зокрема основні засоби. Зростання вартості необоротних активів у 2022–2024 роках свідчить про активне здійснення капітальних інвестицій, що, ймовірно, пов'язане з оновленням виробничого обладнання або придбанням нових ресурсів. Це підтверджується зростанням середньорічної вартості

основних засобів на понад 50 %.

4. Узагальнено, що система управління інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.» орієнтована на комплексне планування, оцінку та реалізацію інвестиційних проєктів, що відповідають стратегії розвитку агропромислового підприємства. Вона включає елементи, такі як стратегічне планування, фінансування, організаційне забезпечення та контроль, що забезпечують ефективну реалізацію інвестицій. Основними завданнями є вибір оптимальних джерел фінансування, оцінка ризиків та контролювання витрат на кожному етапі проєкту. Особлива увага приділяється моніторингу та аналізу результатів для коригування стратегії та підвищення ефективності інвестицій.

5. Визначено, що управління інвестиційною діяльністю на підприємстві ТОВ «А.Т.К.» загалом має належну організаційну структуру та включає всі ключові елементи: планування, фінансування, реалізацію та контроль. Протягом 2022–2024 років підприємство продемонструвало активність у реалізації інвестиційних проєктів, зокрема у сфері капітального будівництва, оновлення основних засобів та впровадження інновацій. Однак, незважаючи на зростання обсягів інвестиційних витрат, фінансова ефективність інвестиційної діяльності у 2024 році суттєво знизилась. Зменшення чистого прибутку та падіння рентабельності свідчать про недостатню віддачу від ресурсів.

6. Доведено, що за результатами оцінки альтернатив розвитку системи управління інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.», найвищу загальну оцінку отримала цифровізація управління (23 бали), що свідчить про її високий потенціал в контексті ефективності, швидкості прийняття рішень та адаптивності. Проєкт цифровізації управління інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.» є економічно доцільним, оскільки демонструє позитивну чисту теперішню вартість ($NPV = 156966,45$ грн) та індекс дохідності ($PI = 1,314$), що перевищує одиницю. Внутрішня норма рентабельності ($IRR \approx 20,01\%$) значно перевищує ставку дисконту (10%), підтверджуючи високу привабливість проєкту. Період окупності становить приблизно 3,99 роки, що є прийнятним для п'ятирічного проєкту.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження управління інвестиційною діяльністю підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що інвестиції сприяють збільшенню фінансових результатів, зниженню витрат та забезпеченню довгострокової фінансової стабільності. Окрім того, інвестиційна діяльність має стратегічне значення, оскільки вона дозволяє підприємствам адаптуватися до змінюваних умов ринку і зміцнювати свої позиції на внутрішньому та міжнародному рівнях. Вона є важливим фактором для залучення нових технологій, вдосконалення управлінських процесів і підвищення якості продукції. Без ефективного управління інвестиційною діяльністю підприємство не може досягти довгострокових цілей і залишатися конкурентоспроможним.

2. Обґрунтовано, що управління інвестиційною діяльністю підприємства - це процес планування, організації, контролю та оцінки ефективності використання інвестиційних ресурсів з метою забезпечення досягнення стратегічних і фінансових цілей підприємства. Це комплексна діяльність, що включає вибір інвестиційних проєктів, залучення фінансування, розподіл капіталу, а також оцінку ризиків і результатів інвестицій. Основною метою управління є максимізація прибутковості при мінімізації можливих фінансових та економічних ризиків, а також забезпечення стабільного розвитку підприємства на основі оптимального використання ресурсів.

3. Узагальнено, що ефективне управління інвестиціями дозволяє підприємству оптимально використовувати ресурси, знижувати ризики та підвищувати дохідність. Важливим чинником є гнучкість системи управління, що дає змогу швидко адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Чітке визначення цілей та інструментів інвестиційної політики сприяє раціональному вибору проєктів. Система також має забезпечувати прозорість прийняття рішень і постійний моніторинг ефективності.

4. Визначено, що оцінка ефективності управління інвестиційною

діяльністю є надзвичайно важливою складовою стратегічного розвитку підприємства. В умовах динамічного зовнішнього середовища та високої конкуренції інвестиційні рішення повинні бути не лише обґрунтованими, але й результативними. Раціональне використання фінансових, матеріальних та трудових ресурсів в інвестиційних процесах безпосередньо впливає на фінансову стабільність підприємства.

5. Обґрунтовано, що використання великої кількості різноманітних показників для оцінки ефективності інвестиційної діяльності компанії та її фінансової безпеки може призвести до надмірної складності розрахунків і значного збільшення ентропії при оцінці результатів. Тому важливо, щоб оцінка ефективності інвестиційної діяльності була комплексною, але одночасно проста й зрозуміла для практичного застосування. Вибір показників для оцінки слід базувати на балансі між детальністю аналізу та його здатністю надавати чіткі, зрозумілі результати.

6. Визначено, що ТОВ «А.Т.К.» (Аграрна технологічна компанія) - це сучасне українське агропромислове підприємство, що спеціалізується на вирощуванні, зберіганні, переробці та реалізації сільськогосподарської продукції. Основними напрямками діяльності компанії є вирощування зернових, олійних культур і картоплі, а також виробництво соєвої олії. Підприємство має у своєму розпорядженні понад 40 тисяч гектарів сільськогосподарських угідь у кількох регіонах України. Компанія активно впроваджує інноваційні агротехнології, зокрема точне землеробство, супутниковий моніторинг та сучасну систему зрошення.

7. Обґрунтовано, що інвестиційна діяльність підприємства ТОВ «А.Т.К.» являє собою сукупність заходів, спрямованих на оновлення, модернізацію та розширення матеріально-технічної бази, зокрема через вкладення в необоротні активи, зокрема основні засоби. Зростання вартості необоротних активів у 2022–2024 роках свідчить про активне здійснення капітальних інвестицій, що, ймовірно, пов'язане з оновленням виробничого обладнання або придбанням нових ресурсів. Це підтверджується зростанням середньорічної вартості

основних засобів на понад 50 %.

8. Узагальнено, що система управління інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.» орієнтована на комплексне планування, оцінку та реалізацію інвестиційних проєктів, що відповідають стратегії розвитку агропромислового підприємства. Вона включає елементи, такі як стратегічне планування, фінансування, організаційне забезпечення та контроль, що забезпечують ефективну реалізацію інвестицій. Основними завданнями є вибір оптимальних джерел фінансування, оцінка ризиків та контролювання витрат на кожному етапі проєкту. Особлива увага приділяється моніторингу та аналізу результатів для коригування стратегії та підвищення ефективності інвестицій.

9. Визначено, що управління інвестиційною діяльністю на підприємстві ТОВ «А.Т.К.» загалом має належну організаційну структуру та включає всі ключові елементи: планування, фінансування, реалізацію та контроль. Протягом 2022–2024 років підприємство продемонструвало активність у реалізації інвестиційних проєктів, зокрема у сфері капітального будівництва, оновлення основних засобів та впровадження інновацій. Однак, незважаючи на зростання обсягів інвестиційних витрат, фінансова ефективність інвестиційної діяльності у 2024 році суттєво знизилась. Зменшення чистого прибутку та падіння рентабельності свідчать про недостатню віддачу від ресурсів.

10. Доведено, що за результатами оцінки альтернатив розвитку системи управління інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.», найвищу загальну оцінку отримала цифровізація управління (23 бали), що свідчить про її високий потенціал в контексті ефективності, швидкості прийняття рішень та адаптивності. Проєкт цифровізації управління інвестиційною діяльністю ТОВ «А.Т.К.» є економічно доцільним, оскільки демонструє позитивну чисту теперішню вартість ($NPV = 156966,45$ грн) та індекс дохідності ($PI = 1,314$), що перевищує одиницю. Внутрішня норма рентабельності ($IRR \approx 20,01\%$) значно перевищує ставку дисконту (10%), підтверджуючи високу привабливість проєкту. Період окупності становить приблизно 3,99 роки, що є прийнятним для п'ятирічного проєкту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безп'ята І. В. Інвестиційне забезпечення аграрного сектора економіки: монографія. МНАУ. 2016. 79 с.
2. Берляк Г.В., Магнушевська Т. М. Формування інвестиційних ризиків під впливом пандемії Covid-19 в Україні. Інноваційна економіка. 2021. № 3-4. С. 40-45.
3. Бобиль В.В., Гненний О. М., Пивоварова Г.Б. До питання оцінки ефективності інвестицій в умовах ризику. Ефективна економіка. 2021. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2021_4_4.
4. Бояринова К. О. Невизначеність та ризики в управлінні реалізацією інвестиційно-інноваційних проектів підприємств. Економіка та держава. 2020. № 2. С. 4-9.
5. Бражник Л. В. Стан і тенденції інвестиційної діяльності аграрного сектора економіки в Україні. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2021. № 5. С. 120-126.
6. Буреннікова Н. В., Ярмоленко В.О. Результативність функціонування складних економічних систем аграрного спрямування. Монографія. Вінниця. ВНАУ. 2017. 168 с.
7. Бурій С.А., Мацеха Д.С. Антикризове управління та управлінські рішення проблеми підприємств малого бізнесу : монографія. Хмельницький : ТріадаМ, 2006. 93 с.
8. Вдовічен А.А., Вдовічена О. Г., Боднараш І. І. Особливості інвестування в умовах пандемії. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. 2020. Вип. 4. С. 21-33.
9. Виноградчий В.І., Якимець Б.Я., Тарасенко А.С. Менеджмент як процес ухвалення організаційно-управлінських рішень. Сучасні питання економіки і права. 2020. Вип. 1. С. 10-14.
10. Вініченко І.І., Самілик Т. М., Олексюк В. О. Бізнес-процеси в теорії інвестиційної діяльності підприємств. Агросвіт. 2021. № 18. С. 22-27.

11. Воронков Д.К., Погорелов Ю.С. Розвиток підприємства: управління змінами та інновації : монографія. Харків : АдВАТМ, 2009. 436 с.
12. Воронов О.І. Теорія і практика прийняття державно-управлінських рішень в індетермінованих умовах : монографія. Одеса : Астропринт, 2017. 272 с.
13. Гевко О.Б., Шведа Н.М. Стратегічне управління: Навчальний посібник. Для студентів усіх форм навчання напряму 6.030601 «Менеджмент». Тернопіль ФОП Паляниця В. А., 2016. 152 с.
14. Гончарова Л.О. Підвищення ефективності прийняття управлінських рішень на виробничому рівні. Економіка будівництва і міського господарства. 2013. Т. 9. № 1. С. 41-46.
15. Горященко Ю. Г. Чинники впливу на розвиток інноваційно-інвестиційної діяльності суб'єктів малого бізнесу. Молодий вчений. 2021. № 4(2). С. 297-302.
16. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
17. Гречкосій І.Д., Осичка О.В., Ясинська С.Ю. Моделювання як інструмент стратегічного управління ефективним економічним оздоровленням сучасного підприємства. Вісник соціально-економічних досліджень. 2020. № 3-4. С. 74-87.
18. Гриньова В. М., Коюда В. О., Лепейко Т. І., Коюда О. П. Інвестування : навч. посіб. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2005. 664 с.
19. Гудзь О.Є. Маркетингові аспекти стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства. Економіка. Менеджмент. Бізнес. №4 (22), 2017. С. 5-11.
20. Гудзь О.Є. Щербина В.В. Стратегічні напрями формування конкурентних переваг підприємств. Економіка. Менеджмент. Бізнес. №3 (25), 2018. С. 58-64.
21. Гуляєва Н., Вавдійчик І. Інвестиційна активність підприємств: джерела відновлення. Вісник Київського національного торговельно-економічного

університету. 2021. № 4. С. 36-55.

22. Гуторов О. І. Інвестиційний менеджмент : курс лекцій. Харків : ХНАУ, 2014. 203 с.

23. Даниленко В.В. Управління плануванням оцінки потреб при розробці інвестиційного проекту сільськогосподарської організації. Вчені записки університету «КРОК». Серія : Економіка. 2020. Вип. 1. С. 105-111.

24. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

25. Єпіфанова І.Ю., Войнаренко М.П. Управління інвестиційною діяльністю промислових підприємств : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2011. 188 с.

26. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Менеджмент реальних інвестицій : навч. посіб. Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2005. 714 с.

27. Запорожець Г. В. Теоретико-методичні засади управління інвестиційними ресурсами організації. Бізнес Інформ. 2020. № 4. С. 433-439.

28. Квятковська Л.А., Івко А.В. Система моніторингу ринку при прийнятті ефективного управлінського рішення. Економіка та держава. 2021. № 3. С. 118-124.

29. Кислюк О.С., Долгальова О.В. Управління інвестиційною діяльністю підприємства: сутність, особливості та механізм. Збірник наукових праць Донбаської національної академії будівництва і архітектури. 2019. № 4. С. 75-81.

30. Клебанова Т. С., Кизим М. О., Черняк О. І. Математичні методи і моделі ринкової економіки: навч. посіб. Харків: ІНЖЕК, 2010. 456 с.

31. Ковальчук С.В. Стратегічний маркетинг: навчальний посібник. Хмельницький : ХНУ, 2010. 291 с.

32. Кондратенко Н.О., Новіков Д.А. Теоретико-методичне забезпечення прийняття управлінських рішень для підприємств промислового комплексу. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія:

Економіка. 2020. № 19. С. 51-56.

33. Кондратенко Н.О., Трагнюк О.Я. Удосконалення механізму управління інвестиційною діяльністю суб'єктів господарювання. Бізнес Інформ. 2021. № 3. С. 194-201.

34. Кононова О.Є., Власенко Ю.Г. Особливості та оптимізація стратегічного управління вітчизняними підприємствами на засадах зарубіжного досвіду. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 58(1). С. 42-48.

35. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

36. Концептуальні засади політики управління інвестиційним потенціалом сільського господарства. Науковий вісник Полісся. 2019. № 2. С. 126-131.

37. Корецька Н.І., Фещук А., Томша Х. Оцінка якості управлінських рішень на підприємстві. Економічний форум. 2021. № 2. С. 88-100.

38. Кривов'язюк І. В. Інвестиційна діяльність підприємства: сутність, методика аналізу та шляхи підвищення її ефективності. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. 2018. Вип. 31. С. 83-90.

39. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика підприємства: теорія, методологія та практика застосування: монографія. Луцьк : Надстир'я, 2007. 259 с.

40. Кропивко М. Ф. Методика управління інвестиціями сільськогосподарських підприємств. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2020. № 6. С. 140-144.

41. Кропивко М.Ф., Кісіль М.І. Теоретичні засади і методичні підходи до формування стратегії управління ефективністю інвестицій фермерського господарства. Економіка АПК. 2021. № 1. С. 6-14.

42. Крюкова І. О. Пріоритети розвитку інвестиційної діяльності в аграрному секторі України у контексті сучасних європейських тенденцій. Інноваційна економіка. 2021. № 1-2. С. 12-19.

43. Лащик І.І., Віблій П.І. Стан та тенденції розвитку інвестиційної

діяльності вітчизняних підприємств. Галицький економічний вісник. 2021. № 3. С. 71-78.

44. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.

45. Мальцева А. М. Моделювання як засіб прийняття управлінських рішень. Економіка та держава. Серія: Державне управління. 2020. № 1. С. 34-36.

46. Мацибора Т. В. Інвестиції як основа зростання аграрної економіки України. Економіка АПК. 2021. № 6. С. 68-78.

47. Мельник В. І., Романащенко О. А., Циганенко М. О., Романащенко І. О. Інвестиційна діяльність в АПВ. Інженерія природокористування. 2021. № 2. С. 88-93.

48. Мельник С.І., Свиноус І. В., Шевчук Г. В., Трофімова Г. В., Зубченко В. В. Удосконалення заходів державної підтримки інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств в умовах трансформаційних процесів. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 21. С. 10-16.

49. Мельник С.І., Свиноус І.В., Фурман І.В., Трофімова Г.В., Інвестиційна діяльність сільськогосподарських підприємств в умовах трансформаційних процесів. Економіка та держава. 2021. № 11. С. 14-19.

50. Методичні рекомендації з розробки бізнес-планів інвестиційних проектів : затверджені наказом Державного агентства України з інвестицій та розвитку від 31.08.2010, № 73. URL: <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-metodichnih-rekomendacii-z-rozrobki-bizne-doc31334.html>

51. Мишко О.А., Камінська І. М. Особливості управління інвестиційною діяльністю виробничих підприємств в умовах економічної глобалізації. Економічний форум. 2021. № 1. С. 142-147.

52. Офіційний сайт компанії ТОВ «А.Т.К.». URL: <http://atk.com.ua/#about>

53. Паньков О.Б. Побудова механізму управління інвестиційною діяльністю підприємства. Причорноморські економічні студії. 2019. Вип. 44. С. 54-57.

54. Паньков О.Б. Управління інвестиційною діяльністю як базовий

складник економічної безпеки підприємства. Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. 2020. № 4. С. 90-93.

55. Пересада А.А., Смірнова О.О., Онікієнко С.В., Ляхова О.О. Інвестування : навч.-методичн. посіб. для самостійного вивчення дисципліни. Київ : КНЕУ, 2001. 251 с.

56. Пісковець О. В. Теоретичні аспекти управління інвестиційною діяльністю на підприємстві в сучасних умовах. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2019. № 4. С. 111-115.

57. Плахотнікова Л.О., Булах Т.М. Особливості забезпечення інвестиційної привабливості підприємства. Статистика України. 2021. № 1. С. 26-33.

58. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.

59. Подлевська О.М., Савіна Н.Б. Підприємництво та інвестиційна діяльність в Україні в умовах карантинних обмежень. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. 2020. Вип. 4. С. 258-268.

60. Поясник Г.В. Аналіз методичних підходів до оцінювання інвестиційної привабливості підприємства. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2021. № 1. С. 133-141.

61. Про затвердження Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій : Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 23.02.1998 № 22. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0214-98>.

62. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» : Наказ Міністерства 94 фінансів України від 26.04.2000 № 91. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0284%2D00&p=1154500791191400>.

63. Про затвердження Положення «Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації»: Наказ Фонду державного майна від 26.01.2001 № 49/121. URL:

<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0121-01>. – 24.10.2015.

64. Про затвердження Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.02.2011 № 389. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/389-2011-п>.

65. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1560-12>.

66. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=40-02>.

67. Про інститути спільного інвестування : Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=5080-12>.

68. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19.03.96 № 94/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр>

69. Сабліна Н.В. Управління інвестиційною діяльністю підприємств. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. 10. С. 485–490.

70. Сімкова Т.О., Байда О.К. Формування системи управління інвестиційною діяльністю підприємства. Ефективна економіка. 2020. № 12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_12_71/

71. Сімонова М. В. Оцінка інвестиційної привабливості України на основі аналізу методик, розроблених провідними міжнародними організаціями. Вісник Житомирського державного технологічного університету. 2012. № 1 (59). С. 283-287.

72. Сливінська О.Б. Методичні підходи до аналізу економічної ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності зерновиробництва. Агросвіт. 2015. № 9. С. 22-26.

73. Солоха Д.В., Белякова О.В. Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю в системі бізнес-планування підприємств України. Менеджер. 2020. № 2. С. 127-139.

74. Стеблюк Н.Ф. Використання економіко-математичного методу оптимального розв'язку задачі моделювання інвестиційних процесів. Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету. 2020.

№ 1. С. 47-52.

75. Ульянченко О.В. Інноваційно-інвестиційна діяльність як основа сталого розвитку економіки держави. Науковий вісник Мукачівського державного університету. 2021. № 2(4) С. 70–76.

76. Управління інвестиціями на підприємстві : навчальний підручник. К. : Лібра, 2014. 372 с.

77. Федоренко В. Інвестиційний менеджмент. Київ : МАУП, 2018. 184 с.

78. Феєр О.В. Управління інвестиціями як складова інвестиційного механізму підприємства. Економіка і суспільство. 2016. Вип. 5. С. 256-259.

79. Хобта В. М. Формування та підвищення інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання. Наукові праці ДонНТУ. Серія: економічна. 2014. Випуск 36-1. С. 118-125.

80. Шевченко Л. Методи моделювання інвестиційних процесів. Modeling the development of the economic systems. 2021. № 2. С. 62-65.

81. Шуст О.А., Гринчук Ю.С. Удосконалення заходів державного стимулювання інвестиційної діяльності в підвищення родючості ґрунтів. Інноваційна економіка. 2021. № 1-2. С. 126-130.

ДОДАТКИ

Фінансова звітність підприємства ТОВ «А.Т.К.» за 2022-2024 роки

Дата звіту 29.03.2023
 Період 2022 рік, 12 міс
 Бухгалтер [Сова Ірина Євгеніївна](#)
 КАТОТТГ UA800000000000624772
 Кількість працівників 540

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2022 року**АКТИВ**

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	1 797.00	81 944.00
первісна вартість	1001	9 406.00	85 462.00
накопичена амортизація	1002	7 609.00	3 518.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	10 784.00	82 803.00
Основні засоби	1010	1 356 100.00	1 100 017.00
первісна вартість	1011	1 812 007.00	1 638 371.00
знос	1012	455 907.00	538 354.00
інші фінансові інвестиції	1035	1 580 692.00	1 580 832.00
Усього за розділом I	1095	2 949 373.00	2 845 596.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	935 335.00	1 547 465.00
Виробничі запаси	1101	101 020.00	149 504.00
Незавершене виробництво	1102	38 141.00	112 729.00
Готова продукція	1103	795 588.00	1 269 863.00
Товари	1104	586.00	15 369.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	113 656.00	75 055.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	75 053.00	41 295.00
з бюджетом	1135	64 559.00	102 339.00
у тому числі з податку на прибуток	1136		10.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	176 277.00	239 568.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	23 143.00	331.00
Рахунки в банках	1167	23 143.00	331.00
Витрати майбутніх періодів	1170		2 275.00
Інші оборотні активи	1190	13 784.00	4 321.00
Усього за розділом II	1195	1 401 807.00	2 012 649.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		357.00
Баланс	1300	4 351 180.00	4 858 602.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	21.00	21.00
Капітал у дооцінках	1405	325 431.00	325 431.00
Додатковий капітал	1410	17 340.00	17 340.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 343 179.00	3 313 178.00
Усього за розділом I	1495	2 685 971.00	3 655 970.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	518 904.00	
Усього за розділом II	1595	518 904.00	0.00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	154 819.00	
товари, роботи, послуги	1615	758 674.00	255 598.00
розрахунками з бюджетом	1620	3 729.00	3 110.00
розрахунками зі страхування	1625	1 350.00	1 720.00
розрахунками з оплати праці	1630	5 060.00	6 444.00
за одержаними авансами	1635	91 347.00	28 369.00
за розрахунками з учасниками	1640		667 815.00
Поточні забезпечення	1660	15 019.00	15 019.00
Інші поточні зобов'язання	1690	116 307.00	224 557.00
Усього за розділом III	1695	1 146 305.00	1 202 632.00
Баланс	1900	4 351 180.00	4 858 602.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2022 рік

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 643 633.00	1 653 326.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестрахування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1 245 769.00	1 214 125.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	397 864.00	439 201.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	969 028.00	326 886.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		323 977.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	52 383.00	52 879.00
Витрати на збут	2150	116 705.00	151 152.00
Інші операційні витрати	2180	93 095.00	6 659.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1 104 709.00	555 397.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	61.00	220.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	113 819.00	146 585.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	5 952.00	0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	984 999.00	409 032.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		0.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	984 999.00	409 032.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	0.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	0.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	984 999.00	409 032.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	357 483.00	575 083.00
Витрати на оплату праці	2505	103 931.00	98 610.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	22 654.00	27 813.00
Амортизація	2515	115 010.00	144 670.00
Інші операційні витрати	2520	762 775.00	605 818.00
Разом	2550	1 361 853.00	1 451 994.00

Дата звіту 07.03.2024
 Період 2023 рік, 12 міс
 Бухгалтер [Васільєв Андрій Григорович](#)
 КАТОТТГ UA800000000001078669
 Кількість працівників 555

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2023 року

АКТИВ

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	323.00	1 956.00
первісна вартість	1001	9 956.00	9 534.00
накопичена амортизація	1002	9 633.00	7 578.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	105 965.00	188 839.00
Основні засоби	1010	1 403 457.00	1 797 832.00
первісна вартість	1011	1 755 041.00	2 106 440.00
знос	1012	351 584.00	308 608.00
інші фінансові інвестиції	1035	1 580 832.00	1 801 069.00
Усього за розділом I	1095	3 090 577.00	3 789 696.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	1 529 804.00	947 383.00
Виробничі запаси	1101	140 687.00	222 162.00
Незавершене виробництво	1102	113 324.00	356.00
Готова продукція	1103	1 260 424.00	724 820.00
Товари	1104	15 369.00	45.00
Поточні біологічні активи	1110		305 276.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	320 617.00	481 604.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	14 492.00	14 356.00
з бюджетом	1135	95 920.00	105 221.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	9 469.00	87 779.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	331.00	1 519.00
Рахунки в банках	1167	331.00	1 519.00
Інші оборотні активи	1190	15 720.00	21 076.00
Усього за розділом II	1195	1 986 353.00	1 964 214.00
Баланс	1300	5 076 930.00	5 753 910.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	21.00	21.00
Капітал у дооцінках	1405	492 010.00	832 509.00
Додатковий капітал	1410	17 340.00	17 340.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 286 538.00	3 844 566.00
Усього за розділом I	1495	3 795 909.00	4 694 436.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	505 926.00	558 464.00
Усього за розділом II	1595	505 926.00	558 464.00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	154 001.00	187 202.00
товари, роботи, послуги	1615	236 428.00	206 117.00
розрахунками з бюджетом	1620	3 128.00	4 215.00
розрахунками зі страхування	1625	1 691.00	1 562.00
розрахунками з оплати праці	1630	6 378.00	5 875.00
за одержаними авансами	1635	23 274.00	39 668.00
за розрахунками з учасниками	1640	5 159.00	18 875.00
Поточні забезпечення	1660	16 334.00	14 775.00
Інші поточні зобов'язання	1690	328 702.00	22 721.00
Усього за розділом III	1695	775 095.00	501 010.00
Баланс	1900	5 076 930.00	5 753 910.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2023 рік

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 127 489.00	1 676 234.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1 575 242.00	1 257 200.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	552 247.00	419 034.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	439 884.00	855 286.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	320 064.00	853 690.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	64 040.00	56 389.00
Витрати на збут	2150	161 567.00	123 508.00
Інші операційні витрати	2180	24 751.00	22 249.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	741 773.00	1 072 174.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	164.00	61.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	127 102.00	113 876.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	1 436.00	0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	613 399.00	958 359.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		0.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	613 399.00	958 359.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	361 128.00	166 579.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	361 128.00	166 579.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	361 128.00	166 579.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	974 527.00	1 124 938.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	1 007 507.00	1 169 069.00
Витрати на оплату праці	2505	100 791.00	96 865.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	29 363.00	29 602.00
Амортизація	2515	162 164.00	143 774.00
Інші операційні витрати	2520	503 656.00	24 461.00
Разом	2550	1 803 481.00	1 463 771.00

Дата звіту 24.10.2025
Період 2024 рік, 12 міс
Бухгалтер [Васільєв Андрій Григорович](#)
КАТОТТГ UA800000000001078669
Кількість працівників 590

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2024 року

АКТИВ

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	1 956.00	1 620.00
первісна вартість	1001	9 534.00	12 146.00
накопичена амортизація	1002	7 578.00	10 526.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	188 839.00	274 137.00
Основні засоби	1010	1 797 832.00	1 667 446.00
первісна вартість	1011	2 106 440.00	2 139 836.00
знос	1012	308 608.00	472 390.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	1 801 069.00	1 801 246.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	3 789 696.00	3 744 449.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	947 383.00	1 309 129.00
Виробничі запаси	1101	222 161.00	256 995.00
Незавершене виробництво	1102	356.00	100 188.00
Готова продукція	1103	723 691.00	951 774.00
Товари	1104	1 175.00	172.00
Поточні біологічні активи	1110	305 277.00	83 812.00
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	481 604.00	76 083.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за	1130	14 356.00	27 398.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
виданими авансами			
з бюджетом	1135	105 221.00	153 498.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	87 779.00	83 762.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 519.00	10 894.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	1 519.00	10 894.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	21 075.00	21 544.00
Усього за розділом II	1195	1 964 214.00	1 766 120.00
Баланс	1300	5 753 910.00	5 510 569.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	21.00	21.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	832 509.00	814 487.00
Додатковий капітал	1410	17 340.00	17 340.00
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 844 566.00	3 424 324.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	4 694 436.00	4 256 172.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	0.00	
Відстрочені податкові зобов'язання			
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	558 464.00	523 406.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	558 464.00	523 406.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	187 202.00	186 676.00
товари, роботи, послуги	1615	206 117.00	402 812.00
розрахунками з бюджетом	1620	4 215.00	5 061.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	1 561.00	2 553.00
розрахунками з оплати праці	1630	5 875.00	10 467.00
за одержаними авансами	1635	39 669.00	8 181.00
за розрахунками з учасниками	1640	18 875.00	74 104.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	14 775.00	14 121.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	22 721.00	27 016.00
Усього за розділом III	1695	501 010.00	730 991.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	5 753 910.00	5 510 569.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2024 рік

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
-------------	--------------	-----------------------------------	---

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 419 800.00	2 127 489.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1 112 117.00	1 575 242.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	307 683.00	552 247.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	-93 605.00	439 884.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-98 131.00	320 064.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	100 209.00	64 040.00
Витрати на збут	2150	108 460.00	161 567.00
Інші операційні витрати	2180	66 409.00	24 751.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190		741 773.00
збиток	2195	61 000.00	
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	604.00	164.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	127 336.00	127 102.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270		1 436.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		613 399.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
збиток	2295	187 732.00	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		0.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		613 399.00
збиток	2355	187 732.00	

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		361 128.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	361 128.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	361 128.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-187 732.00	974 527.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	822 724.00	1 007 507.00
Витрати на оплату праці	2505	158 012.00	100 791.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	34 763.00	29 363.00
Амортизація	2515	221 545.00	162 164.00
Інші операційні витрати	2520	150 151.00	503 656.00
Разом	2550	1 387 195.00	1 803 481.00